Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiunilorŭ: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicari mai dese după tarifa și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ)

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unu anu 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulu pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe șese lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 131. — Anulŭ LII. Brașovŭ, Dumineca 11 (23) Iunie 1889.

Brașovŭ, 10 Iunie

Nu de multŭ a ḑisŭ deputatulŭ ungurŭ Pazmandy în dietă, că „Ungurulŭ acela, care vrea sĕ călĕtorescă la Belgradŭ orĭ la Bucurescĭ, face bine *se-șĭ nege naționalitatea*, fiind-că *acesta* îĭ pricinuesce acolo numai *neajunsurĭ*“.

Nu scimŭ și nu voimŭ sĕ cercetămŭ cum suntŭ tratațĭ Ungurii în Belgradŭ. N'amŭ auḑitŭ înse niciodată ca acolo ei sĕ fiă prigonițĭ pentru că suntŭ Ungurĭ și decă nu întêmpină o deosebită simpatiă la Sêrbĭ, acésta e ușor de înțelesŭ după ce scimŭ cum trăiescŭ Ungurii cu Sêrbii în Ungaria.

In ce privesce înse modulŭ cum suntŭ tratațĭ Ungurii în România avemŭ cunoscințe positive și putemŭ așaderă sĕ întrămŭ în vorbă cu deputatulŭ ungurescŭ.

Ceea ce susține deputatulŭ Pazmandy se susține mereu și de cătră foile ungurescĭ, că adecă Ungurii, carĭ trăiescŭ în România, nu se bucură acolo nicĭ de atâta libertate și de atâta cruțare, ca Românii din Transilvania și Țéra ungurescă.

Le place foilorŭ ungurescĭ sĕ asemene starea milionelorŭ de Românĭ din acestŭ statŭ, cu starea celorŭ 30—40,000 de Ungurĭ din România și cândŭ pretindemŭ noi drepturĭ naționale ne rĕspundŭ, că nicĭ Ungurii din România nu se bucură de asemenĭ drepturĭ.

Adevĕratŭ că pentru cele patru ḑecĭ de mii Ungurĭ din România nu s'a adusŭ acolo nicĭ măcarŭ o lege de naționalitate, cum s'a adusŭ pentru cele trei milióne de Românĭ din statulŭ ungarŭ.

Dêr și acésta este ușorŭ de esplicatŭ.

Ungurii din România nicĭ n'au pretinsŭ și nicĭ *n'au putută pretinde* vreodată ca naționalitatea lor sĕ fiă scutită prin legĭ deosebite, mai întâiu pentru că suntŭ prea de totŭ puținĭ la numĕrŭ și apoi pentru că nu suntŭ autohtonĭ, bâștinașĭ, ci cea mai mare parte imigrațĭ în România în timpulŭ din urmă și fiindcă, în fine, România nu este unŭ statŭ poliglotŭ, de mai multe limbĭ, ci unŭ statŭ naționalŭ unitarŭ.

Cu totulŭ altfelŭ înse stă lucrulŭ în ce privesce pe Românii din Transilvania, Bănatŭ și Țera ungurescă. Aceștia au pretinsŭ și pretindŭ drepturĭ naționale, pentru că li se cuvinŭ și cea mai viuă dovadă despre aceea, că în adevĕrŭ li se cuvinŭ, este însășĭ legea de naționalitate adusă de dieta ungurescă la 1868.

Ca sĕ facemŭ o asemĕnare din viéța practică vomŭ ḑice, că Ungurii din România suntŭ ca nisce chiriașĭ în casa românéscă, pe când noi Românii de dincóce suntemŭ comproprietarii casei, care nu este numai a Ungurilorŭ, ci și a nóstră.

Cu tóte aceste mica colonia ungurescă din România fără o lege de naționalitate o duce neasĕmĕnatŭ mai bine ca milióne de Românĭ bâștinașĭ din statulŭ ungarŭ cu legea de naționalitate și se bucură în faptă de-o libertate multŭ mai mare, îșĭ potŭ desvolta limba și naționalitatea în școlile și în societățile lorŭ multŭ mai liberŭ și neîmpiedecatŭ, decâtŭ noi aicĭ.

Pazmandy are înse cutezarea a susține, că Ungurii nu se potŭ da ca Ungurĭ în Bucurescĭ, decă nu vorŭ sĕ se espună la neajunsurĭ. Pe ce-șĭ intemeiéză deputatulŭ ungurŭ vorbele sale?

Fă bine, sĕ-țĭ auḑĭ rĕu!

Incă de pe timpulŭ, când au fostu prigonițĭ de guvernulŭ absolutistŭ austriacŭ emigrații ungurĭ s'au bucuratŭ de cea mai cordială ospitalitate din partea frațilorŭ noștri de dincolo, și într'unŭ timpŭ însușĭ d. Kogălniceanu, p'atuncĭ ministru, a intervenitŭ spre a-i scuti de urmărirĭ.

De atuncĭ încóce numĕrulŭ Ungurilorŭ în România s'a sporitŭ multŭ, mai alesŭ în anii din urmă, de când ne mai putêndŭ suporta aicĭ sarcinele grele, cete de Ungurĭ și Secui trecŭ pe fiecare anŭ dincolo de munțĭ spre a'șĭ agonisi hrana de tóte ḑilele. Mulțĭ dintre ei se întorcŭ cu lei romănescĭ în pungă și'șĭ încheiéză aicĭ din nou „găzdășagulŭ“, cei mai mulțĭ înse rĕmânŭ acolo, simțindu-se fórte bine a „*tzaraba*“, unde se bucură de tótă libertatea.

Și cum le-arŭ și merge rĕu Ungurilorŭ în România, când însĕșĭ foile ungurescĭ ne spunŭ cu bucuriă, că ei *înaintéză* acolo cu pașĭ repeḑĭ! In Bucurescĭ au societățĭ bine organisate, redică școlĭ, arangéză petrecerĭ, dau concerte, teatre ș. a. Ei inscenéză în capitala română și serbărĭ ale lui Kossuth cu stégurĭ ungurescĭ și și la tóte ocasiunile sĕrbătorescĭ folosescŭ stégulŭ naționalŭ ungurescŭ, fără ca autoritățile sĕ afle în acésta vr'o vătămare a statului românŭ.

Liberalismulŭ stăpânirei române față cu Ungurii de acolo merge chiar așa de departe, încâtŭ pe când în Transilvania nu póte deveni unŭ Românŭ de dincolo membru la o societate curatŭ culturală, cum e de pildă Asociațiunea nóstră transilvană, fără prealabila aprobare a guvernului ungurescŭ, în Bucurescĭ Ungurii înființéză până și o filială a acelui kulturegylet, care nisuesce la maghiarisarea nóstră, și are prin urmare tendințe dușmane elementului românescŭ. Și acéstă filială se pune în strînsă legătură cu societățile de acelașŭ soiu din Ardélŭ și Țéra ungurescă.

Dêr mai multŭ, pe când la noi este interḑisŭ a primì subvenții din România pentru scopurĭ culturale române, guvernulŭ românŭ toleréză ca școlele ungurescĭ de acolo sĕ priméscă însemnate subvențiunĭ dela societatea St. Ladislau și acum în urmă și dela kulturegyletulŭ ungurescŭ. Ba reuniunea de cântărĭ ungurescă din Bucurescĭ, în adunarea sa generală din 25 Febrnarie a. c., pentru ca sĕ'șĭ manifesteze și mai bine solidaritatea sa cu tendințele de aicĭ, a alesŭ ca organŭ oficiosŭ alŭ sĕu foița kulturegyletistă din Brașovŭ, care mereu ațiță în contra Românilorŭ.

Ei bine, întrebămŭ acuma pe d-lŭ Pazmandy, aceste suntŭ neajunsurile ce le suferŭ Ungurii din Bucurescĭ, carĭ nu numai că nu trebue sĕ-șĭ renege naționalitatea proprià, dêr se constituescŭ în societate și întră în legăturĭ cu Ungurii de dincóce, legăturĭ cu tendințe agresive față cu naționalitatea română?

Fără îndoélă deputatulŭ Pazmandy, condusŭ de ura în contra elementului românŭ, a schimbatŭ stările din Ungaria cu cele din România, și in locŭ sĕ ḑică, că Românii de dincóce întêmpină neajunsurĭ decă nu-șĭ neagă naționalitatea, a susținutŭ acésta despre Ungurii din România.

Fiă liniștitŭ înse d-lŭ Pazmandy și decă nu se sémte datorŭ a fi cu recunoscință cătră o țéră care a datŭ o ospitalitate atâtŭ de prietinósă acelora, carĭ apoi întorcêndu-se mai târḑiu în patria lorŭ au înălțatŭ stégulŭ intoleranței naționale, celŭ puținŭ sĕ aibă atâta pricepere, ca sĕ învețe dela frații noștri de dincolo cum trebue sĕ trateze cu cei de altŭ némŭ și ce va se ḑică adevĕratulŭ liberalismŭ.

Și făcêndŭ acésta d. Pazmandy cu soții sĕi sĕ pună într'o cumpănă pe Românii din Ardélŭ și Țéra ungurescă și intr'alta pe Ungurii din România, și sĕ védă cu câtŭ mai liberală și binevoitóre ar trebuì sĕ fiă tratarea Românilorŭ de aicĭ, în raportŭ cu tratarea ce o întêmpină Ungurii sub guvernulŭ românŭ.

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

## Trei dorințe

(poveste bosnică, după Dr. F. Geiringer.)

S'a întêmplatŭ în acele timpurĭ, când guvernatorii (Vizirii) Bosniei îșĭ aveau reședința în Travnik, că într'o ḑi sosì unŭ fermanŭ (decretŭ) alŭ Sultanului, în care se porunciă, ca toțĭ Musulmanii pe la ameḑĭ în Vinerea viitóre sĕ se adune în moschee (biserică turcéscă), ca sĕ se róge lui Allah (Dumneḑeu) pentru însănĕtoșare a Marelui Stăpânitorŭ, care era greu bolnavŭ.

In porunca acestuia se ḑicea mai departe: Celŭ care la ora fixată nu se va afla în Casa lui Dumneḑeu la rugăciune, aceluia sĕ i-se dea voiă, ca în fiă-care din cele trei Vinerĭ următóre sĕ-șĭ esprime în fața Vizirului câte o dorință, cu totulŭ trei dorințe, care vor trebui sĕ i-se împlinéscă, dêr după împlinirea lorŭ sĕ fiă pedepsitŭ cu mórte pentru neascultarea sa.

Cum a primitŭ Vizirulŭ porunca Domnului sĕu, îndată însărcină pe Hogea (preotulŭ turcescŭ) sĕ vestéscă de susŭ din minaretulŭ (turnulŭ) moscheei fermanulŭ Sultanului tuturorŭ locuitorilorŭ cu adausulŭ, că acela, care nu va da punctualŭ urmare acestei poruncĭ, va trebui sĕ se aștepte la mórte sigură.

Și în faptă se și adună în moschee în ḑiua hotărîtă întrega poporațiune a Travnikului, afară de unŭ singurŭ bărbatŭ.

Era unŭ bietŭ lăcătușŭ (ferarŭ) cu numele Almansor, care din pricina meseriei sale sgomotóse n'audise vestirea și nicĭ nu primise nicĭ o scire despre porunca cea aspră.

Vizirulŭ i-se și făcŭ arătare despre acésta și elŭ chemà îndată le sine pe nenorocitulŭ meseriașŭ, îi arătă fermanulŭ și vorbì cătră elŭ:

— „Acum alege și cere ce vreĭ, căcĭ dorințele tale trebuescŭ împlinite, așa îmĭ prescrie porunca Sultanului.“

Bietulŭ omŭ, care până acum trăia în cea mai mare lipsă și prin lucrulŭ mânilorŭ sale abia câștiga atâta, ca sĕ îșĭ mulțumescă cele mai urgente trebuințe ale vieții, se gândì câtva timpŭ, că ce sĕ doréscă mai întêiu și cerù în cele din urmă o miiă de galbinĭ, o sumă de banĭ, ce i-o și plătì fără'ntârḑiare Vizirulŭ.

Plinŭ de bucuriă pentru acestŭ câștigŭ neașteptatŭ, eșì dela guvernatorulŭ și norocul momentanŭ, de care a fostŭ împărtășitŭ, îlŭ făcŭ sĕ nu se mai cugete la tristulŭ sfîrșitŭ ce lŭ aștepta negreșitŭ în a treia Vinere.

In chefŭ și voiă bună a petrecutŭ ferarulŭ sĕptĕmâna, până în a doua Vinere, în care Vizirulŭ éră'șĭ îlŭ chemă la sine și-lŭ provocă sĕ-șĭ esprime a doua dorință ce are sĕ i-se împlinéscă. Incurajatŭ de repedea împlinire a dorinței sale celei dintêiu, Almansor îndrăsnì sĕ céră pe fiica guvernatorului de soțiă și acésta trebuì, deși cu sufletulŭ amărîtŭ, sĕ-i împlinéscă dorința, pentru că așa prescria aspra poruncă a Sultanului.

Deși Fatima, fiica Vizirului, îmbelșugatŭ îndestrată cu tóte grațiile și însușirile frumóse femeescĭ, nu veduse nicĭ odată mai nainte pe neînspăimêntatulŭ ferarŭ, nu avusese nicĭ o cunoscință despre esistența sa, și nicĭ nu presimția câtușĭ de puținŭ, din ce temeiurĭ i-a fostŭ tocmai lui încredințatŭ, cu tóte astea petrecù întâia sĕptĕmână a căsĕtoriei în plăcerĭ și bucurii, în fericire și în mulțămire.

Se apropiă și acéstă sĕptĕmână de sfîrșitŭ. Nóptea, care avea sĕ fiă cea din urmă din viéța ferarului, se ivì și cu pașĭ pre grabnicĭ se apropia acea Vinere, în care nenorocitulŭ meseriașŭ avea sĕ-șĭ părăséscă tênĕra sa viéță. Incă în séra din urmă se petrecŭ cu el o mare schimbare; corpulŭ sĕu celŭ tare era ca sdrobitŭ, se uita fixŭ împrejurŭ, nu voia sĕ mânânce și sĕ bea nimicŭ și era cu neputință a'lŭ îndupleca sĕ vorbéscă măcarŭ o singură vorbă.

Nevastă-sa îșĭ da silință sĕ-lŭ înviořeze și sĕ-lŭ scótă din trista lui stare. Dêr zadarnică era tótă ostenéla, căcĭ elŭ avea mereu înaintea ochilor mórtea, ce îlŭ aștepta dimineța și de care nu era nicĭ o speranță a'lŭ scăpa.

In fine îi succese Fatimei, prin ne-

## Revista politică.

**Din năuntru.** Numirea noului ministru unguresců de interne preocupă tóte foile unguresci. Contele Teleki, așa se numesce noulů ministru, care e Ungurů ardelénů, nu e mai de locŭ cunoscutů, dér și opoziționalii și guvernamentalii își punů marĭ speranțe în elů, că va face bună trébă. Ce anume tréba și cum? nu ne spunů, destulů că așteptă dela elů sě reformeze administrația, făcêndo cu totulů administrație de statů. Orĭ-ce Românů scie ce'nsemneză în capetele șoviniste unguresci a face sě fiă ceva alů statului; după ei însemneză a maghiarisa, a face se fiă tóte unguresci, neținěndu-se semă de popórele nemaghiare, de dorințele și de drepturile lorů, de nevoile și pretențiunile lorů drepte. Contele Teleki a disů, nu'i vorbă, că va sta pe calea liberalismului, dér foile bugetare ne spunů, că contele Teleki va urma pe calea d-lui Tisza. Apoi vai de liberalismulů contelui Teleki, décă va fi ca alů șovinistului ministru Tisza!

Astădi s'au întrunitů în Viena delegațiunile. Desbaterile lorů vorů fi de rêndulů acesta fórte interesante, deórace în dilele din urmă s'au împrăștiatů mulțime de sciri neliniștitóre în privința politicei din afară. Pentru armată se vorů cere, peste sumele din bugetů, încă vr'o optů milióne de florinĭ. Scumpă și grea pace pentru bietele popóre!

---

**Din afară.** Privirile tuturorů guvernelorů suntů îndreptate asupra *Serbiei*, unde curentulů în favórea Rusiei prinde rădecinĭ totů mai adêncĭ. N'a fostů destulů, că s'a vorbitů de o convenție militară, ce ar fi sě se 'ncheiă între Serbia și Rusia; că partidulů liberalů a proclamatů unirea tuturorů Sêrbilorů, din Bosnia, Erțegovina, Dalmația, Ungaria ș. a. cu cei din regatů: dér s'au mai tipăritů și nisce proclamații, în care suntů provocațĭ Slavii din Austro-Ungaria, mai cu sémă Sêrbii din Bosnia și Erțegovina sě se ridice în contra Austro-Ungariei, „sě scuture tirănia habsburgică", căcĭ Rusia le va da ajutorů ș. a. Pentru tóte acestea guvernulů din Viena a cerutů esplicărĭ celui sêrbescŭ, care s'a grăbitů a declara, că guvernulů desaprobă tóte acestea, și a și confiscatů proclamația revoluționară.

Cu tóte declarările oficiale din Belgradů, că guvernulů nu e amestecatů în nimicŭ, că politica lui din afară e pacĭnică și de natură a trăi în bune raporturĭ cu puterile vecine, și cu deosebire cu monarchia nóstră, totușĭ credĕmêntů nu li-se dă. Curentulů rusescu luândů totů mai mare întindere între Slavii din peninsula balcanică și Rusia continuândů mereu cu înarmările, ce și-le motivéză cu pregătirea de luptă, în care se află Austro-Ungaria, guvernele suntů nevoite a fi cu pază, ca nu cumva într'o bună diminéță sě se pomenéscă cu peninsula balcanică în flacărĭ.

Temerea cea mai mare o insuflă aniversarea de cincĭ sute de anĭ a luptei dela Kossovo, ce se va serba la 15/27 Iunie. In acéstă luptă între Sêrbĭ și Turcĭ, aceștia au fostů biruitorĭ, și urmă nimicirea marelui imperiu sêrbescŭ. Atâtů guvernulů austro-ungarů, câtů și celů turcescŭ au luatů měsurĭ de siguranță. Turcia are deja 80,000 de ómenĭ în Serbia vechiă până la Novibazarů, și cu tóte acestea mai trimite întărirĭ de trupe în acele părțĭ, căcĭ e temere sě nu isbucnéscă o rěscólă a tuturorů Sêrbilorů, după care de sigurů ar urma o acțiune a monarchiei nóstre și de aci o încurcare a marelorů puterĭ într'unů rěsboiu grozniců.

Unů nou incidentů s'a întêmplatů *la granița germană-francesă*, precum spune „Strassburger Post". Unů cetățénů din Strassburg, făcêndů la Rusalii o escursiune, trecŭ la Reppe granița francesă. In Lachapelle-sous-Rougemont fù prinsů de doi gendarmĭ francesĭ și dusů la Belfort, unde fù ținutů în arestů de Lunĭ până Joi și apoi liberatů. Strassburgianulů s'a plânsů autorității germane. Foile germane se plângů în contra procederei „arbitrare" a autoritățilorů francese, care pândescŭ după „spionĭ."

## SCIRILE DILEI.

**Regele și Regina României** împreună cu principele moștenitorů, plécă adĭ Sâmbătă în străinătate, însoțițĭ de generalulů Greceanu, maiorulů Perticari și I. Calenderu. Iată itinerarulů călětoriei: MM. LL. se ducŭ în Viena, aci vorů sta 24 óre; pe urmă vorů porni spre Sigmaringen, unde vorů asista la nunta principelui Wilhelm. Din Sigmaringen M. S. Regele se desparte de M. S. Regina, pentru a însoți pe Augusta Sa mamă în Elveția la Engadino, ér M. S. Regina va merge la Neuwied, în Germania. Absența MM. LL. și a A. S. R. din țéră va fi de aprópe o lună.

***

**Fabricĭ nouě.** In sěptěmâna acésta autoritatea industrială de aci a desbătutů cererea fabricantului de bere Habermann din Sibiiu, d'a i-se încuviința sě facă o fabrică de bere cu vaporů. Fabrica se construesce pe loculů de odinióră alů lui Prohaska în Brașovu-vechiu. De asemenea s'a desbătutů cererea cetățenului statului românů I. Gheorghiu, de a i-se încuviința sě facă o fabrică de petroleu. Fabrica acésta se va construi dincolo de linia căii ferate ce duce în Dêrste lângă valea Dêrstelorů, aprópe de Brașovů.

***

**Esamenů.** Ni-se scrie din Beiușů: In 17 Iunie a. c. s'a ținutů în Beiușů esamenulů de veră în a III cl. norm. a școlei capitale gr. cat. de acolo sub presiderea Reverendissimului Domnů Augustinů Antalů, directorů alů școlelorů normale și preparandiale. Rěspunsurile școlarilorů au fostů întru tóte precise, și pline de vivacitate, cu deosebire au satisfăcutů rěspunsurile din limba română, matematică, geografiă, istoria patriei, istoria naturală, ș. a. Meritulů pentru acestea este alů zelosului și těněrului învěțătorů Petru Hertie. Imĭ ținů de datorință morală a-i gratula din inimă, ér gloriă și mărire le dicŭ superiorilorů, carĭ conducŭ institutulů preparandialů românů dela Oradea-mare, de unde și susů numitulů învěțătorů a eșitů. Imitamini esempla bona! — *c.*

***

**Din Sělagiu.** Una după alta ne sosescŭ corespondențe și adrese de mulțamită pentru d-lů G. Popů de Băsescĭ, care, precum se scie, a abonatů pe o jumătate de anů numerii de Dumineca ai „Gazetei Transilvaniei" pe séma a 50 învěțătorĭ din acele părțĭ. D-lů Macedonů Botianu, învěțătorů în Cosniciulů de josů, ne face istoriculů desvoltărei învěțămêntului românescŭ în Sělagiu, amintesce plinů de recunoscință numele întemeiătorilorů Reuniunei învěțătorilorů românĭ din Sělagiu și între aceștia accentueză pe d-lů Popů de Băsescĭ, „conducĕtorulů și amiculů scumpů alů dascălilorů și alů învěțămêntului". Arată apoi folósele marĭ ce le aduce susů disa Reuniune și conjură pe toțĭ colegii sěi, ca sě sprijinéscă câtů mai multů acéstă Reuniune. D-lů Ioanů Oegariu, învěțătorů în Ceheiulů Șimleului, ne arată luptele ce le au Românii pe tóte terenele, și înaintarea ce o face cu tóte acestea învěțămêntulů românů în Sělagiu o considerá cu dreptů cuvêntů ca o isbêndă națională. Mulțămesce în cuvinte căldurose d-lui Popů de Băsescĭ, sprijinitorů înfocatů alů dascălilorů și învěțămêntului românescŭ.

***

**Lăcustele.** Nu numai prin părțile Seghedinului s'au ivitů lăcustele, pricinuindů stricăciunĭ marĭ, ci și pe la Szentes, Szegvar, Magocs și Derekegyhaz. Stirpirea lorů merge fórte greu, ba în unele părțĭ metoda de stîrpire cu paie aprinse nicĭ n'are resultatů.

***

**Inteligința română din opidulů Dicio-St.-Mărtinů și jurů** învită la *petrecerea de veră împreunată cu danță* ce o va arangia Dumineca în 14 Iulie a. c. st. n. la 4 óre p. m. în grădina d-lui J. Bukuresti, la timpů nefavorabilů în sala casei comitatense. Venitulů este destinatů pentru renovarea bisericei gr. cat. din locŭ. *Dicio-Săn-Mărtinů* în 12 Iunie 1889. Vasile *Zahanů*, președinte. Timoteiu *Circa*, casarů. Iacobů P. *Macaveiu*, secretarů. Vasilie *B. Muntenescu*, controlorů. Simeonů *Călutu*, Ionů *Circa*, Emiliu *Popů*, Simeonů *Ciuchina*, Alexandru *Mutu*, Ionů *Popů*, Alexandru *Moldovanů*, Teodorů *Vlaicu*, membri în comitetů. Prețulů de întrare: de persónă 1 fl., de familiă 2 fl. v. a. Suprasolvirile și ofertele se primescŭ cu mulțămită și se vorů chita în diarele românescĭ.

***

**Unů casů misteriosů** preocupă acum poliția din Clușiu. In séra de 18 Iunie n. a fostů descoperitů la capětulů uliței Kulmagyar cadavrulů unui copilů. Casulů fù arătatů autorității. Când însě apărură cei trimișĭ la fața loculuĭ, aflară numai nisce sdranțe, ér cadavrulů dispăruse. Se crede, că aci e vorba de o crimă.

***

**„Iubita viéța României"**, noulů valsů de *I. Ivanovicĭ*, care s'a anunțatů deja de repețite orĭ în colónele foiei nóstre, se află de vêndare și la librăria „*Nicolae I. Ciurcu*" în Brașovů, cu prețulů *originalů* de 90 cr.

---

## Nicolae Popea.

### Episcopulů Caransebeșului.

Mâne Dumineca se va sěverși în biserica catedrală din Sibiiu actulů sfințirei Episcopului diecesei Caransebeșului *Nicolae Popea.* Dorimů din adênculů inimei ca alesulů sinodului din Caransebeș sě'și pótă realisa dorințele și speranțele sale și ale credincioșilorů sěi pentru înaintarea și vada bisericei și școlei. și'i urămů viéță îndelungată și fericită!

„Fóia diecesană" ne dă următórea biografiă a Ilustrului Prelatů:

Ilustritatea Sa noulů episcopů alů diecesei Caransebeșului s'a născutů la 17 Februarie v. 1826 în Satulungů lângă Brașovů, în Transilvania. Părinții lui: binemeritatulů parochů din Satulungů Neagoe Popea, biserica de susů cu hramulů Adormirii Maicei Domnului, nu mai este între cei vii, ér mama Voica, născută Verza-Popovicĭ, este încă în viéță.

Din botezů primi numele *Neagoe*, pe care însě în clasele inferióre ilů schimba în *Nicolae*, și acestů nume 'i-s'a datů în modů canonicŭ la întrarea sa în tagma monachală.

Dênsulů a fostů fiiulů celů mai mare între șepte frațĭ și o soră; afară de doi frațĭ rěposațĭ, toțĭ frățiorii suntů în posițiunĭ onorifice sociale, ca preoțĭ, profesorĭ ș. a.

Studiile gramaticale inferióre le făcu în Brașovů, ér din clasa gimnasială numită pe atuncĭ: „Poesie" încolo, precum și primulů cursů de filosofiă, în Blașiu, apoi cursulů alů doilea și drepturile în Clușiu, fiindů la terminarea lorů abia trecutů de 21 anĭ.

Sciințele teologice le absolvă după normele de atuncĭ la facultatea teologică

---

încetatele ei vorbe dulcĭ și mângăitóre, a rupe tăcerea bărbatului ei și elů îi împărtăși adevěrata causă a măhnirei sale.

Ii istorisi ce i-s'a întêmplatů în acea nenorocită Vinere, ii spuse că în acea di a cerutů o miiă de galbenĭ și i-a și primitů, și că în a doua Vinere a cerut'o pe ea de soțiă, o dorință, care érăși i-s'a împlinitů.

— „Hei bine — continuă elů — galbenii i-am cheltuitů, acum am încheiat'o și cu tine, ér mâne, ca sě'mĭ esprimů vr'o dorință în fața morții, ce m'aștéptă, nu m'ajută de locŭ mintea.

Fatima se gândi câtva timpů, apoi întrebă pe bărbatu-sěu, care era desperatů:

— „Ce meseriă ai tu?"

— „Sunt lăcătușů", rěspunse Almansor.

— „Du-te și adă-mĭ uneltele tale, ca sě le vědů", dise ea.

Ferarulů ii împlini dorința, aduse uneltele și le puse fără sgomotů înaintea ei.

Nevastă-sa esamină cu deaměruntul fiă-care unéltă, luă fiăcare bucată în mână și o cântări, luă apoi ciocanulů celů mai greu, ce abia 'lů putea ține cu amêndouě mânile, de greu ce era, ilů dete bărbatului sěu și-lů învěță ce sě facă și ce sě doréscă a doua di.

Almansor se părů convinsů de sfatulů celů minunatů de bunů, ce-lů primise, își veni în curêndů în fire și dorii dilei celei hotărîte ilů găsiră adêncitů în somnů.

Sórele își arunca radele sale aurii și calde asupra turnurilorů și moscheelorů Travnikului, când Vizirulů chemă la sine pe ferarulů, care desprețuise porunca împěrătéscă. Ferarulů se duse la Vizirulů urmatů de ómenĭ, carĭ îi duceau și uneltele sale tóte câte le avea. Astfelů se înfățișă înaintea locțiitorului Sultanului, la care se adunaseră fruntașii orașului și capii autorităților; era de față și Hogea, care vestise porunca Sultanului și celebrase în aceea Vinere dintâiu serviciulů divinů pentru sănětatea Sultanului.

— „Hei, acum" — începů Vizirulů — „fă-ne cunoscută a treia dorință a ta, ce vremů sě ți-o împlinimů înainte de mórtea ta, căcĭ bine scii, că adĭ trebue sě morĭ."

Măestrulů se înclină înaintea Vizirului, apoi se întórse și scóse din lada cu uneltele ciocanulů celů greu, asupra căruia îi atrăsese erĭ nevastă-sa băgarea de sémă, și dise:

— „Nu cerů nimicŭ mai multů, decâtů ca tu sě dai fiăcăruia din marii domnĭ ce suntů de față câte o lovitură în capů cu acestů ciocanů, ér Hogii sě'i dai trei loviturĭ, căcĭ prin elů am ajunsů în acéstă nenorocire, fiindcă n'a vestitů destulů de tare voința Sultanului și nicĭ la rugăciune n'a chematů destulů de tare. Asta-i cea din urmă dorință a mea, după împlinirea căreia sunt gata a muri", sfêrși ferarulů.

Vizirulů luă ciocanulů, care mai sta sě'i alunece din mânĭ de greu ce era, ilů întinse demnitarilorů, carĭ erau de față, și cu fața uimită vorbi:

— „Privițĭ odată acestů ciocanů!" și adause apoi: „Mie mi-se pare, că acestů bravů măestru a fostů de față în moschee la rugăciune pentru Domnulů și Împěratulů nostru.

Hogea, căruia îi tremura totů corpulů de spaimă și de grózá, aprobă vorbele Vizirului și dise:

— „In adevěrů, acestů omů sta la rugăciune în rêndulů celů dintâiu," și jură pe totů ce avea mai scumpů, că l'a vědutů acolo cu ochii sěi.

Și ceilalțĭ erau, fără deosebire, de convingerea, că Almansor n'a lipsitů dela serviciulů dumnedeescŭ și'șĭ aduceu hotărîtů aminte, că l'au vědutů acolo.

Toțĭ diceu, că în astfelů de împrejurărĭ mórtea lui ar fi cea mai mare nedreptate și hotărîră sě nu fiă omorîtů.

Astfelů ferarulů rěmase în viéță, ca ginere alů Vizirului, și trăi cu soția sa, care'i scăpase viéța prin sfatulů ei celů înțeleptů, încă multĭ, multĭ anĭ în fericire neturburată, în bună-stare și în mulțămire.

romano-catolică a universităţii din Viena, ca alumnŭ alŭ convictului imperialŭ din partea eparchiei ardelene.

La anulŭ 1849/50 intră în serviciulŭ administrativŭ politicŭ, ca cancelistŭ la locotenenţa transilvăneană, mai târdiu ca protocolistŭ şi concipientŭ la pretura ces. reg. din Deva, ér la anulŭ 1852 fù numitŭ actuarŭ şi nu multŭ după aceea adjunctŭ la judecătoria ces. reg din Şomcuta mare, care oficiu îlŭ purtà până la anulŭ 1856.

In urma trecerii din viéţă a protosincelului, profesorŭ de teologie şi secretarŭ consistorialŭ, *Dr. Grigorie Pantazi*, Archiepiscopulŭ şi Metropolitulŭ Andreiu baronŭ de Şaguna îlŭ chiemà a înlocuì pe *„fiulŭ sĕu celŭ iubitŭ Grigorie“*, şi astfelŭ intrândŭ în statulŭ monachalŭ, percurse repede în decursŭ de unŭ anŭ gradurile de diaconŭ, protodiaconŭ şi sincelŭ, şi ajunse protosincelŭ.

Totodată fù numitŭ la anulŭ 1856 secretarŭ consistorialŭ, profesorŭ de teologiă şi administratorŭ protoprespiteralŭ alŭ tractului Nocrichiului.

La anulŭ 1864, între lucrările organisătóre pentru restaurata metropoliă şi crearea constituţiunii nóstre bisericescĭ, înaintà la postulŭ de asesorŭ consistorialŭ purtândŭ înse şi profesura teologică şi administrândŭ într'una şi numitulŭ protopresbiteratŭ până la anulŭ 1869 inclusive.

La memorabilulŭ sinodŭ archidiecesanŭ din anulŭ 1870, când se organisà consistorulŭ archidiecesanŭ pe basele „Statutului Organicŭ“, fericitulŭ Archiepiscopŭ Andreiu, între aplausele generale ale sinodului, îlŭ numì vicarŭ archiepiscopescŭ, ér la anulŭ 1871 îlŭ chirotesì de archimandritŭ.

Ca celŭ dintâiu funcţionarŭ în archidiecesă după archiepiscopŭ, vicarulŭ archiepiscopescŭ archimandritulŭ Nicolae Popea, după mórtea marelui Andreiu, conduse pe timpulŭ celorŭ două sedisvacanţe cu tactŭ, înţelepciune şi blândeţe archidiecesa şi în specialŭ consistorulŭ archidiecesanŭ. Şi precum până aci, aşa şi de aci încolo aflămŭ pe archimandritulŭ Nicolae Popea în cele mai onorifice şi importante misiunĭ: ca deputatŭ dietalŭ şi congresualŭ, ca asesorŭ alŭ consistorului metropolitanŭ şi altele cu celŭ mai zelosŭ devotamentŭ în serviciulŭ bisericii nóstre.

Nu cu mai puţinŭ zelŭ şi abnegaţiune participà Ilustritatea Sa noulŭ episcopŭ Nicolae Popea dela păşirea sa în vieţa publică la tóte causele naţionale, literare şi preste totŭ culturale ale poporului românŭ, şi anume: ca deputatŭ la dieta transilvană dela 1863—1865, ca deputatŭ la senatulŭ imperialŭ din Viena totŭ pe acelŭ timpŭ, apoi la înfiinţarea „Asociaţiunii Transilvane“, alŭ căreia membru fundatorŭ se făcu la începutŭ, şi totŭ asemenea şi la „Reuniunea pentru fondulŭ de teatru românŭ“, ca membru pe viétă la „Reuniunea română de agricultură“ din comitatulŭ Sibiiului şi peste totŭ ca membru ordinarŭ alŭ mai multorŭ societăţĭ literare şi scienţifice.

Intre tóte aceste lucrărĭ încordătóre de spiritŭ şi obositóre, archimandritulŭ Popea mai aflà timpŭ a se ocupa şi cu literatura nóstră română, pe care o înavuţì cu deosebire prin două scrierĭ preţióse, cunoscute publicului nostru, şi anume: „Vechia metropolie ortodoxă română a Transilvaniei“ (1870) şi „Biografia Archiepiscopului şi metropolitului Andreiu baronŭ de Şaguna“ (1879). Scrierea ultimă a fostŭ premiată de sinodulŭ archidiecesanŭ.

Aceste calităţĭ eminente, aceste merite necontestabile le recunoscu şi „Academia română de sciinţe din Bucurescĭ“, alegêndu-'lŭ încă la anulŭ 1877 membru onorarŭ alŭ ei.

Credemŭ, că nu vomŭ ofensa cunoscuta modestie şi nepretenţiune a Ilustrităţii Sale, decă vomŭ mai amintì la acestŭ locu, că dela anulŭ 1856 până la stîngerea marelui şi frumosului meteorŭ alŭ bisericii şi naţiunii române, a nemuritorului Archiepiscopŭ şi Metropolitŭ Andreiu, Nicolae Popea a fostŭ neîntreruptŭ pe lângă marele bărbatŭ, pe carele îlŭ venera cu pietate fiiască, şi de care a fostŭ iubitŭ cu părintéscă iubire până la ultima lui rĕsuflare, ba căruia chiar dênsulŭ îi închise ochii.

Alŭ doilea archipăstorŭ alŭ diecesei Caransebeşului se distinge nu numai prin erudiţiunea sa superióră, avêndŭ, precum amŭ arătatŭ mai susŭ, sciinţele filosofice, juridice şi teologice, şi vorbindŭ afară de limba română, cea latină, germană, maghiară şi francesă, dér totdeodată şi prin învăpăiatulŭ sĕu zelŭ pentru biserica ortodoxă şi poporulŭ nostru românŭ, prin necontestabilulŭ şi nedesecatulŭ sĕu patriotismŭ, basatŭ pe principiulŭ egalei îndreptăţirĭ a tuturorŭ naţionalităţilorŭ şi bisericilorŭ din patriă, prin o natură blândă, afabilă şi simpatică, şi mai pre susŭ de tóte prin caracterulŭ sĕu firmŭ bărbătescŭ, carele prin tóte schimbările timpului şi l'a sciutu păstra totdéuna curatŭ şi nemaculatŭ.

Astfelŭ la etatea de 63 anĭ, dér încă în deplină putere şi virtute trupéscă şi sufletéscă, îlŭ ajunse trecerea din viéţă a iubitului primŭ episcopŭ românŭ alŭ Caransebeşului Ioanŭ Popasu, cu care din tinereţe s'a aflatŭ în cele mai intimo referinţe de amicŭ.

Din acéstă scurtă schiţă biografică se invederéză, că diecesa Caransebeşului a datŭ votulŭ ei în modulŭ celŭ mai nemeritŭ, când apreţiândŭ după meritŭ virtuţile şi calităţile acestui bărbatŭ alŭ bisericii şi naţiunii nóstre, la 27 Martie a. c prin sinodulŭ sĕu eparchialŭ cu votŭ aprópe unanimŭ a proclamatŭ de fiitorulŭ sĕu archipăstorŭ pe vicarulŭ archiepiscopescŭ şi achimandritulŭ Nicolae Popea, pe carele după îndeplinirea chirotonirii, ce credemŭ, că acum va urma în scurtŭ timpŭ, sĕ-lŭ aducă Dumnedeu în mijloculŭ fiilorŭ lui sufletescĭ doritorĭ în pace, întregŭ, cinstitŭ, sănĕtosŭ şi întru dile îndelungate, dreptŭ îndreptândŭ cuvêntulŭ adevĕrului.

## TEATRU IN BLAŞIU.

*Blaşiu*, Iunie 1889.

In sfêrşitŭ s'a datŭ şi în Blaşiu o petrecere socială cu unŭ succesŭ desĕvêrşitŭ.

Abiturienţii gimnasiului de aicĭ au avutŭ fericita ideiă de împreuna obicĭnuitulŭ lorŭ *„exitus“* cu o representaţiune teatrală, dată în favorulŭ şcolei de fetiţe de aicĭ. Acéstă representaţiune s'a datŭ în séra de 16(4) a l. cur. după programulŭ publicatŭ deja în preţuita foiă ce redigiaţĭ.

Ér acestŭ succesŭ este a se atribuì în mare parte sprijinului, ce publiculŭ din Blaşiu şi jurŭ l'a datŭ, prin participarea sa, tinerilorŭ diletanţĭ.

Piesele au fost fórte esact interpretate, astfelŭ încâtŭ succesulŭ a întrecutŭ orĭce aşteptare, căcĭ bine trebue sĕ ne însemnămŭ, că tinerii diletanţĭ au avutŭ a se pregăti pe lângă teatru şi în studii, pentru esamenele ce'i aşteptau, anume tinerii pentru esamenele de maturitate, ér d-şórele în mare parte pentru esamenele cursului pedagogicŭ, pe care suntŭ silite a-le face privatŭ.

La loculŭ ântâiu trebue sĕ amintimŭ mai vértosŭ două rolurĭ, care atâtŭ de bine au fostŭ interpretate, încâtŭ putemŭ afirma fără esagerare, că întregŭ publiculŭ a fostŭ surprinsŭ de atâta precisiune dovedită de nisce diletanţĭ. A fostŭ: rolulŭ Bălaşei, jucatŭ de d-şóra *Melania Brenduşianŭ*, şi rolulŭ lui Sucilă din comedia „După teatru“, jucatŭ de d-lŭ *Liviu Penciu*.

Insĕ şi ceilalţĭ diletanţĭ nu au mai puţinŭ meritŭ la frumosulŭ succesŭ obţinutŭ; astfelŭ d-şórele: Aurelia Bariţiu, Virginia Solomonŭ şi Ida Handrea; apoi d-nii: Barbu, Comanŭ, Fodorŭ, Popŭ şi Trifŭ.

Unŭ meritŭ netăgăduitŭ pentru reuşita întreprinderei îlŭ are fără îndoiélă d-lŭ profesorŭ de musică Iacobŭ Mureşianu, conducĕtorulŭ şi sfătuitorulŭ tinerilorŭ diletanţĭ întru tóte.

După cum audimŭ, venitulŭ curatŭ încă a fostŭ destulŭ de îmbucurătorŭ, şi astfelŭ şi şcóla de fetiţe îşĭ are partea sa.

## Conferinţă învĕţătorescă în Selagiu.

*Din Selagiu*, 16 Iunie n. 1889.

Stimate D-le Redactorŭ! In 23 Maiu n. c. se ţinu adunarea de primăvéră a învĕţătorilorŭ românĭ Selagienĭ din cerculŭ protopopescŭ alŭ Basescilorŭ în comuna Selsigŭ. La órele 9 a. m., adunaţĭ fiindŭ învĕţătorii cercualĭ, toţĭ împreună mergŭ la biserică, unde a slujitŭ d-lŭ protopopŭ Teodorŭ Indre, ér cântările le-a sŏvîrşitŭ d-lŭ învĕţătorŭ de acolo I. Dulfŭ împreună cu şcolarii sĕi.

După s. liturgiă membrii conferinţei în frunte cu Preşedintele sĕu D-lŭ protopopŭ T. Indre, intrândŭ în sala de învĕţămêntŭ a şcólei române gr. cat. unde era unŭ numĕrŭ frumosŭ de şcolarĭ, Preşedintele prin o vorbire potrivită deschise adunarea între strigăte de „sĕ trăéscă.“

D-lŭ notarŭ Georgiu Simonca, învĕţătorulŭ Asuagiului de susŭ, după ce primì mulţămita adusă unanimŭ de adunare pentru sîrguinţa de până acum, fu alesŭ ca notarŭ şi pentru periodulŭ viitorŭ.

La provocarea preşedintelui, învĕţătorulŭ localŭ începe propunerea de probă din Geografiă, după care a urmatŭ o critică instructivă din partea membrilorŭ conferinţei.

Georgiu Simonca propune a se lua la desbatere cestiunea bibliotecei învĕţătorilorŭ românĭ din cerculŭ Basescilorŭ a cărei importanţă şi necesitate a fostŭ arătat'o printr'o disertaţiune cu motto: „Lumineză-te şi vei fi“, cetită în adunarea din anulŭ trecutŭ. Adunarea primì propunerea, hotărîndŭ a se înfiinţa biblioteca din cestiune de-o-camdată numai din ofertele benevole ale membrilorŭ şi ale altorŭ bărbaţĭ marinimoşĭ. Ca bibliotecarŭ fù alesŭ d-lŭ Ioanŭ Chira, învĕţătorŭ în Băsescĭ, care cu acéstă ocasiune a şi încassatŭ în favorulŭ bibliotecei suma de 4 fl. 40 cr., la care a contribuitŭ şi d-lŭ protopopŭ I. Indre şi d-lŭ Vasiliu Popŭ, pentru ce adunarea lĭ-a votatŭ mulţămită.

La propunerea d-lui I. Chira, în consideraţia multelorŭ jertfe ce generosulŭ Domnŭ şi demnulŭ conducĕtorŭ alŭ Românilorŭ Selagienĭ *Georgiu Popŭ de Basescĭ* a făcutŭ pentru cultivarea şi îmbunĕtăţirea sorţii învĕţătorilorŭ sĕlăgenĭ, ér de mai aprópe prin abonarea pe spesele proprii a numerilorŭ de Dumineçă ai „Gazetei Transilv.“ pentru 50 învĕţătorĭ Selagienĭ, cărora li-a făcutŭ prin acesta mare bucuriă şi bunŭ serviciu pentru luminarea lorŭ şi a poporului de sub conducerea lorŭ, conferinţa cuprinsă de recunoscinţă hotăresce unanimŭ, ca sĕ se trimită o deputaţiune în persónele d-lorŭ I. Chira şi A. Fogaşŭ, carĭ în numele conferinţei sĕ esprime în persónă marinimosului Domnŭ cea mai profundă mulţămită.

După acestea s'a cetitŭ o disertaţiune despre „folosulŭ jocurilorŭ de copii“, lucrată cu mare nisuinţă de A. Fogaşŭ, învĕţătorŭ în Tămăsescĭ, secerândŭ aplausele conferinţei.

S'au mai pertractatŭ şi alte multe cestiunĭ pedagogice şi socialĭ, eu încheiu însĕ sperândŭ, că încâtva am arătatŭ cum că învĕţătorii din acestŭ cercŭ îşĭ cunoscŭ chiămarea lorŭ, cunoscŭ pe binefăcĕtorii lorŭ şi nisuescŭ a face totŭ posibilulŭ întru cultivarea lorŭ împrumutată şi întru înaintarea culturei naţionale, ar face de sigurŭ şi mai multŭ, decă sórtea vitregă materială nu lĭ-ar sta în cale. Ca unŭ învĕţătorŭ cu familiă sĕ pótă trăi, amĕsuratŭ locului ce 'i se cuvine lui în societate, din neînsemnata léfă de 100—200 fl. pe anŭ, e ceva greu, considerândŭ încă, că din acéstă sumă, pe care de multeorĭ nu o capĕtă întregă cu anii, ba póte chiar nicĭ-odată, trebue sĕ plătéscă darea de câştigŭ şi alte dărĭ de statŭ, comitatense şi comunalĭ, taxa de pensiune în fondulŭ regnicolarŭ, sĕ-şĭ procure cărţile de lipsă pentru şcólă ş. a. şi încă pe lângă tóte acestea de multeorĭ neputéndŭ bietulŭ învĕţătorŭ da şi spre scopurĭ filantropice, neputéndu-se abona la unele foi politice orĭ socialĭ, trece de indiferentŭ, de rĕu Românŭ, rĕu pedagogŭ. Avemŭ însĕ mângăerea, că generosulŭ Domnŭ Georgiu Popŭ va ave şi alţĭ imitatorĭ, carĭ vorŭ cugeta asemenea d-sale, că celŭ ce lucréză pentru ajutorarea învĕţătorilorŭ, acela pentru luminarea poporului şi pentru întărirea naţiunei sale lucréză.

*Unŭ membru alŭ Conferinţei.*

## Apelŭ!*)

*Cătră iubitorii şi sprijinitorii musicei românescĭ.*

Plecaţĭ odată pe obositorulŭ şi costisitorulŭ drumŭ alŭ unei publicaţii periodice, până acuma cea dintêiu la noi Românii de dincóce, ba riscămŭ a dice *unică în feliulŭ ei* chiar şi dincolo de munţĭ, — unŭ anŭ de dile amŭ susţinutŭ cu multe jertfe revista nóstră *„Musa Română“*, cu tóte piedicele ce-a întêmpinatŭ acéstă primă încercare.

Plecaţĭ, dicemŭ, pe acestŭ drumŭ, la îndemnurile unei marĭ părţĭ a societăţii nóstre românescĭ din diferitele locurĭ, mai alesŭ avêndŭ în vedere, că terenulŭ musicei nóstre românescĭ şi cu deosebire alŭ musicei poporale, atâtŭ de roditóre în coliba ţĕranului şi nestudiată încă de ajunsŭ de ómenii noştri competenţĭ, e încă fórte multŭ negligeat, Redacţia revistei musicale-literare *„Musa Română“*, după o tăcere de aprópe cincĭ lunĭ de dile, îşĭ ia voiă a se presenta înaintea on. publicŭ românŭ iubitorŭ şi sprijinitorŭ alŭ musicei nóstre naţionale, cu acestŭ *apelŭ*.

In tóte ramurile, pe tóte căile posibile vedemŭ cum în jurulŭ nostru naţiile civilisate tindŭ a-şĭ face o cale sigură de progresŭ, de cultură şi civilisaţiune, şi *arta* mai alesŭ îşĭ aflà în tóte colţurile lumei civilisate, la tóte popórele culte şi capabile de cultură, adoratorii şi sprijinitorii sĕi.

Şi fiindcă progresulŭ e ţînta, spre care nisuescŭ tóte nemurile din lume, — amŭ ţinutŭ sĕ arătămŭ, că şi neamul românescŭ îşĭ are musica sa, musică din firea ei adêncŭ mişcătóre şi cu totulŭ caracteristică

Nisuindŭ din tóte puterile nóstre şi aducêndŭ tóte jertfele posibile spre a dovedi acésta, mijloculŭ celŭ mai potrivitŭ ni-a fostŭ scóterea la lumină a unei reviste musicale lunare, binecunoscută publicului nostru românescŭ, care în primulŭ ei Nr. din 1888 în „precuvêntare“ dicea — vorbindŭ se înţelege de lipsa musicei românescĭ, ce prea multŭ se observă în salónele nóstre — „că se va sili după putinţă şi după grelele împrejurărĭ în care trăimŭ, a umple acéstă lacună mare, ce atâtŭ de durerosŭ se simte mai alesŭ în mijloculŭ societăţii românescĭ inteligente . . .“

Gândiamŭ şi gândimŭ încă la imprejurarea, că străbătêndŭ odată cântecele nóstre *poporale-naţionale* prin tóte păturile societăţii nóstre, va fi imposibilŭ ca ele sĕ nu ajungă şi la urechile străinilorŭ şi ajungêndŭ sĕ nu facă în ei impresiunea meritată.

Cu aceste gândurĭ, cu aceste speranţe frumóse amŭ păşitŭ în publicŭ cu revista nóstră musicală-literară. Intru câtŭ programulŭ nostru a fostŭ ţinutŭ cu sfinţeniă, s'au pututŭ încredinţa toţĭ cei carĭ au percursŭ cu atenţiă cuvenită cei doispedece numerĭ apăruţĭ în cursulŭ anului 1888.

Din esperienţa nóstră însĕ ne-amŭ convinsŭ, că precum în deobste se obicĭnuesce la noi Românii şi faţă cu alte întreprinderĭ salutare, cei însufleţiţĭ la începutŭ adeseorĭ te lasă numai cu promisiunea. Lucrulŭ este durerosŭ, dér adevĕratŭ. Şi ce e şi mai durerosŭ, s'ar părea că unŭ felŭ de înstrăinare, unŭ felŭ de rĕcélă simptomatică, obicĭnuită la *unii* ómenĭ, atuncĭ când vĕdŭ că se póte *face cevaşĭ*, ia loculŭ sentimentului nobilŭ de-a sprigini cu vorba şi cu fapta întreprinderĭ de natura acésta.

*) Celelalte diare române suntŭ rugate cu totŭ respectulŭ încâtŭ se póte a reproduce acestŭ apelŭ.

Nu e vorba aicĭ de-o întreprindere de speculațiune, nicĭ de-unŭ lucru fără însemnătate. Dovadă, că mulțĭ ne cerŭ sĕ facemŭ sĕ reapară „Musa Română“.

Multele dovedĭ de încredere și încuragiare, ce ne sosescŭ, au pusŭ așader pe redactorulŭ revistei acesteia în posițiă de-a se gândi *cu totă hotărîrea la reaparința ei.* Multŭ contribue la acĕsta și criticile și aprețiările favorabile cu carĭ a fostŭ întêmpinată „*Musa Română*“ de diarele nóstre de aicĭ, de cele de dincolo, precum și de diarele străine.

„*Musa Română*“ și de rĕndulŭ acesta va purta totŭ aceeașĭ haină, îșĭ va păstra același caracterŭ ca și în cursulŭ anului trecutŭ, ér decă va fi sprijinită cu căldură și stăruință de către on. publicŭ românescŭ de pretutindenĭ, sigurŭ că se vorŭ face tóte îmbunĕtățirile posibile.

Adresămŭ dér acestŭ apelŭ către iubitorii musicei românescĭ și în genere către publiculŭ românescŭ de aicĭ și de dincolo: ca avĕndŭ în vedere cele espuse de noi, sĕ nu întârdie a ne da după putință și împrejurărĭ ajutorulŭ și sprijinulŭ necesarŭ spre realisarea intențiunei nóstre, realisare care, decă va succede, credemŭ că va contribuì, ca sĕ nu mai îndrăgimŭ musica națională străină, nicĭ sĕ ne mai îndeletnicimŭ c'o palidă și secă musică, ce, durere, pré multŭ se practică adĭ în salónele Româncuțelorŭ nóstre — și mai alesŭ prin acĕsta gândimŭ că vomŭ pute face „sĕ se manifeste o nouă notă caracteristică a individualității nóstre“, cum diceamŭ la altă ocasiune.

Dér repetămŭ: intențiunea nostră va fi realisată numai atuncĭ, când publiculŭ va *sprijini* în faptŭ, nu numai cu promisiunĭ, acĕstă întreprindere. Străinii relativŭ suntŭ cu multŭ înaintea nóstră, au mâna și inima deschisă, când e vorba de așa ceva. Se cade ca și la noi Românii, decă se face deoparte, sĕ se sprijinĕscă de altă parte. Nimenĭ nu póte pofti sĕ-i dai și sĕ nu primescĭ nimicŭ, sĕ-i trimețĭ diarulŭ pe întregŭ anulŭ și sĕ nu-țĭ rĕspundă din costulŭ abonamentului nicĭ unŭ banŭ frântŭ, cum, durere, noi amŭ avutŭ și astfelŭ de abonențĭ. E vorba: *că pe scară de lutŭ nu te sui în cerŭ*, tocmai pentru acĕsta revenind la lucrul acesta, o spunemŭ sincerŭ, că nu mai putem, risca și nu ne mai putem angaja ca în trecut și că „*Musa Română*“ va reapăré numai atuncĭ, când redactorulŭ ei va fi sigurŭ că-șĭ va pute scóte spesele tiparului și ale espediției baremĭ, decă de altă rĕsplată nu putemŭ vorbi. Șĭ-apoi fiă-cine scie, că în privința acĕsta câte greutățĭ avemŭ sĕ întêmpinămŭ după-ce partea musicală se tipăresce în Lipsca. Dreptŭ aceea. cu *dóră* și cu *póte*, o spunemŭ înainte, nu mai merge. Rugămŭ dér pe publiculŭ nostru ca sĕ ne cumpănĕscă seriosŭ motivele și espunerile nóstre și sĕ ne rĕspundă la acestŭ apelŭ alŭ nostru trimițindu-ne *prețulŭ abonamentului* până la terminulŭ arătatŭ mai josŭ. Din parte-ne promitemŭ, că vomu face totŭ ce ne stă în putință numai sĕ fimŭ sprijinițĭ!

Terminulŭ pentru primirea abonamentelorŭ l'am fixatŭ până în 20 Iulie st. n., așa ca cu 1 Augustŭ sĕ putemŭ scóte celŭ dintâiu numĕrŭ alu „Musei Române. Prețulŭ abonamentului pe cele cincĭ lunĭ, adecă până la finea lui Decemvre 1889, este de *5 fl. v. a.* și e de a se trimite la Redacțiunea subsemnată.

*Redacțiunea revistei* „Musa Română“.
Blașiu (Balázsfalva).

## EDUCATIUNE.

### Cum trebue sĕ fie crescerea,

**ce părinții o dau copiilorŭ, pentru ca școla se-și ajungă mai cu înlesnire înaltulu ei scopu.**

*Motto:* Copiiĭ bunĭ suntŭ bucuria părințiloru, temelia școlei și fala și nădejdea îndreptățită a nemului loru.

(Urmare.)

Multe V'am vorbitŭ până acuma despre modulŭ crescerei copiilorŭ Voștri: cum avețĭ datoria a desvolta și cultiva într'ênșii sentimente religióse-morale, precum și sentimentulŭ sufletului lorŭ pentru totŭ ce este frumosŭ și mărețŭ în natură și pe tĕrĕmulŭ artelorŭ frumóse, cu deosebire în musică, străduindu-mĕ a Vĕ convinge, că în adevĕrŭ *adeseori*, ca sĕ nu dicemŭ *totdeuna*, părinții suntŭ rĕspundĕtorĭ pentru crescerea rea a copiilorŭ lorŭ, „că tărădelegile copiilorŭ suntŭ *mai alesŭ* rodele nefericite ale neîngrijirei părintescĭ, că părinții, carĭ suntŭ vrednicĭ sĕ guste din rodele amarĭ ale crescerei greșite a fiilorŭ lorŭ, nu trebue sĕ învinovățĕscă decâtŭ *numai slăbiciunea* sĕu neîngrijirea lorŭ.“

Dați-mĭ voiă însĕ sĕ Vĕ vorbescŭ acum despre unŭ obiectŭ, pe care 'lŭ aflu a fi vrednicŭ de deosebita Vóstră luare aminte.

Elŭ privesce fisiculŭ fiilorŭ Voștri, privesce *sănĕtatea* lorŭ, fără de care școla nu póte face cu ei nicĭ o ispravă.

Căcĭ ce isbândĭ se potŭ aștepta dela scolă cu nisce tinerĭ slăbănogĭ, îmbĕtrânițĭ fără vreme, carĭ ostenescŭ în drumulŭ carierei lorŭ, pe timpŭ ce ei suntŭ departe de a ajunge la ținta dorită?

Zadarnică este învĕțătura, fără de unŭ trupŭ vêrtosŭ și sănĕtosŭ.

Căcĭ ce'mĭ folosescŭ tóte comorile sciințelorŭ, decă eu, ca școlarŭ și ca omŭ în societate, sunt nemulțumitŭ cu mine, turburatŭ și amărîtŭ din pricina teluritelorŭ bóle, carĭ s'au încuibatŭ în trupulŭ meu?

Ce'mĭ folosesce atuncĭ totă sciința mea?

Ea 'mĭ servesce numai pentru a'mĭ face durerea și mai mare, și mai simțită?

Ce folosŭ are nemulŭ nostru dela atâțĭ bărbațĭ trecuțĭ prin școlĭ, carĭ mai târdiorŭ se alegŭ cu unŭ trupŭ enervatŭ și cu o sănĕtate sdruncinată de bóle incurabile?

Câte viețĭ nu se perdŭ astfelŭ din numĕrulŭ celŭ micŭ alŭ învĕțațilorŭ noștri!

Pe câțĭ bărbațĭ harnicĭ cu mintea lorŭ nu'i seceră mórtea în flórea vîrstei lorŭ!

Câțĭ nu se vestejescŭ și mai fără de vreme, înainte de a se fi desvoltatŭ de ajunsŭ flórea sufletului lorŭ!

Ne dóre, ni-se pĕtrunde inima de jale, când cetimŭ despre atâțĭ tinerĭ talentațĭ de ai poporului nostru, carĭ se prăpădescŭ pe timpulŭ studiului lorŭ pe la școle înalte, pe la academii și universitățĭ.

Ne dóre și ni-se sfâșie inima, când audimŭ astfelŭ de scirĭ triste, prea bine sciind, că neamulŭ nostru românescŭ nu prea are norocirea sĕ se rĕsfețe ca alte nații cu mulțimea învĕțațilorŭ și literațilorŭ sĕi, și mai vêrtosŭ, când ne gândimŭ, cu câte neajunsurĭ, cu câte nĕcazurĭ au sĕ se lupte tinerii noștri până ajungŭ a'șĭ spulbera încălțămintele de prafulŭ școlei. Și apoi tocma când ei ajunseră acolo, ca sĕ ne bucurămŭ de ei, de sporulŭ făcutŭ în învĕțătură, de rodurile câștigate cu atâta trudă pe câmpulŭ sciințelorŭ, atuncĭ, când eramŭ în dreptŭ sĕ așteptămŭ fapte hotărîtóre din partea lorŭ, când eramŭ sĕ ne fălimŭ cu talentulŭ și cu virtuțile sufletului lorŭ, când sĕrmanii lorŭ părințĭ așteptau sĕ'i strîngă cu duioșiă la peptulŭ lorŭ, când ei se legĕnau în dulcile visurĭ, cu speranțe ademenitóre, că pe umerii fiilorŭ lorŭ îșĭ vorŭ rădima odată bĕtrânețele gârbovite de vijeliile vieții, — iată-i atuncĭ ofilițĭ și perițĭ ca o flóre atinsă de suflarea vêntului de nordŭ, spulberațĭ în noianulŭ vecĭniciei!

Cum sĕ ne explicămŭ noi causele ăstorŭ felŭ de întêmplărĭ triste?

Unii dicŭ, că ele provinŭ din încordările minții școlarilorŭ.

Alții le explică ca nisce urmărĭ firescĭ ale sĕrăciei multorŭ școlarĭ.

Deră și unii și alții se află pe cale rătăcită.

Mai întâiu suntŭ în rătăcire aceia, carĭ aducŭ de causă *sĕrăcia*, de-órece după ei nu se póte explica nicĭ de cum starea rea sanitară a atâtorŭ școlarĭ *din familii bune, cu avere;* pe de altă parte avemŭ o mulțime de exemple despre studențĭ sĕracĭ, carĭ șĭ-au făcutŭ studiile lorŭ și încă cu celŭ mai bunŭ succesŭ, sub împrejurărĭ materiale fórte nefavorabile, și cu tóte acestea, starea sănĕtății lorŭ a fostŭ escelentă.

Acelora însĕ, carĭ dicŭ, că *studiulŭ celŭ greu, cu care elevii au a se lupta diua și nóptea, le consumă puterile lorŭ fisice și le dărapănă sănĕtatea*, le rĕspundemŭ de asemenea, că n'au dreptŭ.

Ca ilustrațiune a afirmațiunilorŭ nóstre ne servescŭ o mulțime de exemple despre bărbațĭ, carĭ nu numai ca studențĭ, ci și după terminarea anilorŭ de școlă au datŭ dovedĭ invederate despre o activitate încordată spirituală până la sfĕrșitulŭ vieții lorŭ și cu tóte acestea au ajunsŭ bĕtrânețe fórte adêncĭ și fericite.

Renumitulŭ grecŭ *Gorgias*, învĕțătorulŭ lui Isocrates, a trăitŭ 107 anĭ, și până când a muritŭ nu șĭ-a întreruptŭ de felŭ studiulŭ sĕu.

*Isocrate*, pe care Cicerone îlŭ numesce părintele eloquenței, scrise încă în vîrstă de 96 anĭ panegiriculŭ sĕu. și a fostŭ învĕțătorŭ de retorică până în alŭ 99-lea anŭ, în care murì.

Filosofulŭ *Carneades* a trăitŭ și a învĕțatŭ 90 de anĭ.

Vestitulŭ filosofŭ *Plato* a muritŭ în vîrstă de 80 de anĭ, fiindŭ neîntreruptŭ ocupatŭ cu studiulŭ sĕu.

Filosofulŭ f.ancesŭ *Cousin* a muritŭ în vîrstă de 75 anĭ.

*Zschokke*, moralistŭ și literatorŭ germanŭ, în vîrstă de 77 anĭ.

*Flechier* în vîrstă de 78.

*Thier,* vestitŭ istoricŭ și bărbatŭ de statŭ, a muritŭ în vîrstă de preste 80 de anĭ.

*Lesage* în vîrstă de 79 de anĭ.

*Chateaubriand,* celebru poetŭ francesŭ, a trăitŭ 80 de anĭ.

*Cant*, vestitulŭ filosofŭ din Konigsberg, a trăitŭ 80 de anĭ.

*Rollin*, vestitulŭ profesorŭ dela colegiulŭ de Franța, a trăitŭ preste 80 de anĭ.

*Guizot*, vestitŭ istoricŭ francesŭ, preste 80 de anĭ.

*Lamartine*, vestitŭ poetŭ și bărbatŭ de statŭ alŭ Franței, a trăitŭ preste 80 de anĭ.

*Pestalozzi*, vestitŭ pedagogŭ în Elveția, preste 80de anĭ.

*Buffon*, vestitŭ naturalistŭ francesŭ, preste 81 de anĭ.

*Gothe,* unulŭ dintre cei mai muncitorĭ scriitorĭ ai Germanilorŭ, a trăitŭ 83 de anĭ.

*Alexandru Humbold,* vestitŭ naturalistŭ germanŭ, érășĭ unulŭ dintre cei mai productivĭ literatorĭ germanĭ, a trăitŭ 90 de anĭ.

*Fontenelle*, vestitŭ literatorŭ francesŭ, peste o sută de anĭ.

Și, ca sĕ aducemŭ în privința acĕsta de exemplu și pe unŭ Românŭ, notămŭ că:

*G. Asachi*, pe l ngă totă munca sa literară extraordinară, pe lângă tóte încordările spiritului sĕu: ca profesorŭ, ca organisatorŭ alŭ școlelorŭ, teatrului și școlei filarmonice din țera sa, unde elŭ era spiritulŭ conducĕtorŭ, pe care domnitorulŭ Moldovei îlŭ consulta în tóte afacerile importante de statŭ, a trăitŭ 85 de anĭ.

(Va urma.)

## ECONOMIĂ.

### Nu desprețuițĭ lucrurile micĭ*)

III

Dis'amŭ, că trebue sĕ prețuimŭ și lucrurile cele mai micĭ. Creițarulŭ, câtŭ de neînsemnatŭ se pare în vieța de tóte dilele, pune temelia bunăstării fiă-căruia. De aceea orĭ câtŭ de multŭ ar lucra omulŭ, orĭ câtŭ de multŭ ar câștiga, de sporŭ și de bine nu va avé parte, decă nu va sci prețuì și cruța banulŭ.

Păstrarea diligentă face minunĭ. Celŭ ce începe sĕ păstreze, îșĭ face acĕsta de obiceiu. Păstrândŭ, elŭ are unŭ sĕmțŭ de mulțumire, de tăriă și de siguranță. Creițarii ce-i pune omulŭ în cutiuța de păstrare (pușculiță), seu pe carĭ îi depune în cassa de păstrare, îi dau asigurarea, că se va pute căuta în casŭ de bólă și va putea trăi liniștitŭ la bĕtrânețe; celŭ ce păstrĕză îșĭ face unŭ scutŭ în contra lipsei; pe celŭ ce nu păstrĕză nimicŭ nu-lŭ scutesce de amara sĕrăciă.

Din nenorocire însĕ se întêmplă de multe-orĭ, că bărbatulŭ e destulŭ de prevedĕtorŭ și ar voì sĕ păstreze ceva pentru neajunsurile vieții, dér nevastă-sa nu este atâtŭ de cu minte ca sĕ-lŭ sprijinĕscă în acĕstă pornire.

O femeiă cu minte, care se mulțumesce cu puținŭ, și e păstrătóre, este neprețuită pentru bărbatulŭ ei și o podóbă a casei. Ea sprijinesce tóte hotărîrile bune ale bărbatului ei, deștĕptă prin simpatica ei îndemnare calitățile lui mai bune și prin esemplulŭ ei nobilŭ, îlŭ face sĕ urmeze principiile nobile, din carĭ se nascŭ și virtuțĭ practice.

Totŭ așa póte influința și unŭ bărbatŭ, afle-se elŭ chiar în cele mai modeste condițiunĭ, prin resultatele vieței sale regulate și înțelepte asupra prietinilorŭ sĕi, carĭ trăescŭ fără de nicĭ o socotelă. Elŭ le póte dovedi câtŭ de multŭ contribue diligința, cumpătarea și resistința victoriósă în contra tuturorŭ ispitelorŭ sensuale, ca căsnicia sĕ fiă dragă și scumpă omului și chiar în întunereculŭ sĕrăciei sĕ i-o facă senină și luminósă. Unŭ astfelŭ de bărbatŭ sĕvêrșesce totŭ așa de multŭ bine, ca celŭ mai elocuentŭ scriitorŭ. Esemplulŭ vorbesce mai convingĕtorŭ ca vorbele: elŭ este ca sunetulŭ clopotului, care te chiamă la biserică, este instruire prin faptă, este sciința pusă în practică.

Vieța dilnică a unui bărbatŭ ne arată mai clarŭ, ca orĭ și ce, pe ce treptă morală și socială se află. Ce grozavă deosebire póte fi de pildă între starea unuia și altuia dintre doi bărbațĭ, carĭ au aceeașĭ ocupațiune și același câștigŭ! Unulŭ e veselŭ și privesce cu curagiu în lume, celalaltŭ âmblă totŭ cu capulŭ plecatŭ. Unulŭ are o locuință prietinósă, celalaltŭ locuiesce într'o gaură murdară. Unulŭ e totdeuna bine îmbrăcatŭ, celalaltŭ umblă sdrențosŭ. Copiiĭ unuia suntŭ totdeuna curațĭ, bine îmbrăcațĭ și cercetĕză regulatŭ scolă, copiiĭ celuilaltŭ suntŭ neîngrijițĭ, umblă rupțĭ și alergă mereu pe strade. Unulŭ gustă până la unŭ gradŭ óre-care bucuriile vieții, posede póte și unŭ numĕrŭ óre care de cărțĭ bune, celalaltŭ mai că nicĭ nu cunósce bucuriile vieții, de siguru însĕ nu gustă nicĭ-odată plăcerile ei mai înalte. Și totușĭ, cum diserămŭ, amêndoi aceștĭ bărbațĭ au același câștigŭ. Cum se

*) După Smiels-Schram

esplică acésta? Esplicarea ni-o dă următorulŭ esemplu din viéța practică:

„Spune'mĭ tovarăşe“, ḑise într'o seră unŭ lucrătorŭ către celalaltŭ întorcêndu-se acasă, „cum facĭ tu de te ajungĭ aşa de bine cu plata ta? Cum facĭ că hrănescĭ şi îmbracĭ aşa de bine familia ta şi că afară de acésta îţĭ mai rĕmânŭ creiţarĭ sĕ-i ducĭ în cassa de păstrare? Nu înţelegŭ acestŭ lucru; eu, care am mai puţinĭ copii ca tine şi câştigŭ totŭ aşa de multŭ, abia potŭ plăti chiria casei şi mâncarea nóstră de tóte ḑilele. La alte cheltuelĭ nu 'mĭ-e ertatŭ a mĕ gândi“.

„„'Ţĭ voiu spune cum se face acésta. Lucrulŭ e fórte simplu; eu sciu cum sĕ umblu cu creiţarii mei!““

„Ce, asta sĕ fiă totŭ?

„„Da, dér nicĭ măcarŭ unulŭ între cincĭ ḑecĭ nu cunósce secretulŭ. Tu de pildă nu'lŭ cunoscĭ. Fiind-că însĕ m'ai întrebatŭ, vinŭ sĕ ţi'lŭ împărtăşescŭ. Dér nu trebue sĕ'mĭ iai în nume de rĕu, decă îţĭ voiu vorbi cu totă sinceritatea. Ascultă dér! Mai întâiu beutura pe mine nu mĕ costă nimicŭ.““

„Nu? Atuncĭ póte că nu-i plătescĭ cârciumarului, ci-i rĕmâi datorŭ?

„„Domne feresce! Eu beu apă, asta nu mĕ costă nimicŭ. De apă nu capĕtŭ nicĭ durere de capŭ, nicĭ nu'mĭ tremură mânile şi, ceea ce este lucru de căpetenia, 'mĭ păstrezŭ creiţarii mei. Celŭ ce bea apă nu se bolnăvesce şi nicĭ nu intră în datorii. Şi acésta, îţĭ spunŭ, face o mare deosebire în cheltuelile nóstre; m'aşŭ rĕmăşi, că deosebirea e de celŭ puţinŭ doi floriniĭ pe sĕptĕmână, asta face pe anŭ 104 florinĭ. Cu aceştĭ 104 florinĭ eu mĕ îmbracŭ pe mine şi'mĭ îmbracŭ familia cum se cade, pe când tu umbli în ḑi de lucru şi 'n sĕrbătorĭ cu haine tocite şi copiiĭ tĕi alérgă chiar desculţĭ pe strade.““

„Tu esagerezĭ. Aşa de multŭ nu beu eu. Din când în când beu câte unŭ jumătate de litru: dér 2 florinĭ pe sĕptĕmână ——! Oho!“

„„Bine, dér spune-mĭ atuncĭ, câtŭ ai bĕutŭ Sâmbăta trecută? Spune sincerŭ!““

„Ei, sĕ socotimŭ odată: am beutŭ unŭ jumĕtate de litru de vinŭ cu nenea Neagu, apoi mi-se pare două pahare de bere cu Lupşanu, care pleacă în România, şi apoi m'am dusŭ cu nisce prietinĭ la o petrecere într'o grădină publică“

„„Bine, câte pahare ai beutŭ acolo?““

„Cine sĕ mai ţină minte. Firesce că am uitatŭ!“

„„Va sĕ ḑică nu'mĭ poţĭ spune! Tu nu scii câtŭ ai beutŭ! 'Ţĭ credŭ. Dér, veḑĭ prietine, acésta e calea ce o facŭ creiţarii tĕi.““

„Şi ăsta-i totŭ secretulŭ tĕu?“

„„Da, grijesce mai bine de creiţari tei! — Asta-i totŭ ce am sĕ-ţĭ spunŭ. Eu îmĭ păstrezŭ creiţarii şi de aceea am totdéuna ceva, când tu n'ai nimicŭ. Cine nu păstréză la timpŭ, trebue sĕ sufere mai târḑiu lipsă. Asta-i fórte simplu, nu-i aşa?““

„Simplu? Dér ce vrei cu totă istoria acésta?“

„„'Ţĭ voiu spune îndată. M'ai întrebatŭ de unde vine, că familia mea trăiesce aşa de cum se cade şi că eu mai ducŭ încă şi banĭ în cassa de păstrare, pe când tu abia poţĭ eşi cu aceeaşĭ léfă. Banulŭ ilŭ câştigĭ decă adunĭ creiţarii. Care nu scie cinsti creiţarulŭ, nu-i vrednicŭ sĕ aibă nicĭ florinĭ. Afară de acésta eu îmĭ câştigŭ, ca şi tine, puţinii banĭ cu atâta greu şi amarŭ, încâtŭ nu mĕ lasă inima sĕ beu nicĭ măcarŭ unŭ creiţarŭ, când ilŭ potŭ duce la casa de păstrare lângă ceilalţĭ creiţarĭ greu agonisiţĭ. Şi apoi este liniştitorŭ gândulŭ, că eu, orĭ-ce mi-s'ar întâmpla, n'am lipsă sĕ mergŭ sĕ cerşescŭ. Păstrarea creiţarului face sĕ am simţulŭ unui omŭ liberŭ. Celŭ ce e mereu înglodatŭ în datorii şi nu şĭ-a păstratŭ nicĭ unŭ creiţarŭ, abia o duce mai bine decâtŭ unŭ sclavŭ. Nópte bună Cheltuilă şi gândesce-te la secretulŭ meu...“

După despărţire amêndoi lucrătorii merseră acasă la locuinţele lorŭ. Cheltuilă avea locuinţă murdară, unde domnia cea mai mare disordine, nevasta lui în haine destrăbălate striga cu copiii ei murdarĭ. Locuinţa lui Păstrilă însĕ era curată ca o cutiă. Podinele erau spălate. Nevasta lui, cu tótă că muncise ḑiua întrégă, era curăţelŭ îmbrăcată, ér bărbatulŭ ei după munca ḑilei se afla fórte bine în cerculŭ familiei sale.

Acum cunóscemŭ partea de căpetenia a secretului lui. Secretulŭ lui Păstrilă despre creiţarŭ a fostŭ fórte bunŭ, dér nu se mărginea la atâtŭ. Elŭ n'a voitŭ sĕ spună bucurosŭ soţului sĕu, mai puţinŭ norocitŭ ca elŭ, că rădĕcina tuturorŭ fericirilorŭ casnice, radimulŭ celŭ mai însemnatŭ alŭ liniştei şi mulţămirei în casă este *femea*, şi soţia lui Păstrilă era aşa, cum numai şĭ-o putea dori unŭ lucrătorŭ, muncitóre şi păstrătóre.

---

## Părintele albinelorŭ,

istorióră instructivă pentru poporu şi tinerime, de *Michailă Connerth.* — Localisată de *Valeriu Floriană.*

**Roitulŭ.**

(Urmare.)

— „Dér roescŭ albinele în fiecare anŭ?“

— „Nu roescŭ, iubiţii mei, în fiecare anŭ, căcĭ când suntŭ ploi dese şi frigŭ mărişorŭ în lunile Aprilie şi Maiu, atuncĭ albinele suntŭ împedecate de a eşi afară din coşniţă, atuncĭ de multeorĭ se întémplă, că albinele, ţinêndŭ sémă de vremea cea rea, de frică ca sĕ nu sufere lipsă, se apucă şi scotŭ puii de trântorĭ afară din coşniţă. Deşi se face apoi, după acéstŭ vécŭ slabŭ, timpŭ bunŭ şi frumosŭ, totuşĭ stupii nu roescŭ mai multŭ în acelŭ anŭ. In timpurĭ de acestea rele stuparulŭ trebue sĕ se îngrijéscă de stupii sĕĭ ca sĕ nu le fie frigŭ şi séra sĕ-i nutréscă cu miere subţiată ca sĕ ţină pe albine în credinţa, că este păşune bunişoră pe afară.“

— „Dér suntŭ óre mijlóce de a pute susţine în viéţă pe roii cei micuţĭ?“

— „Cum sĕ nu!“ rĕspuuse parochulŭ. „Unele din aceste mijlóce o sĕ vi-le facŭ cunoscute şi vóuĕ, iubiţilorŭ. Mai bine poţĭ sĕ ajuţĭ pe câte unŭ roiu slăbuţŭ cam în modulŭ următorŭ: anume din capulŭ locului se punŭ în coşniţa unui astfelŭ de roiu fagurĭ întregĭ, parte golĭ, parte plinĭ cu miere, şi când numĕrulŭ albinelorŭ este fórte micuţŭ, chiar şi fagurĭ plinĭ cu pui, din carĭ în puţine ḑile se desvóltă albine tinere. Acéstă întărire a roilorŭ celorŭ slăbuţĭ se póte întêmpla fórte uşorŭ, mulţămită acestorŭ coşniţe nouĕ. Din coşniţele cele mai împoporate se iau fagurĭ de aceştia pela medulŭ ḑilei, se delătură cu-o măturice albinele, ce póte că se află pe acei fagurĭ, şi apoi fagurii se bagă bine şi frumosŭ în coşniţele stupilorŭ celorŭ slăbuţĭ.

Asemenea se potŭ împreuna mai mulţĭ roi slăbuţĭ unii cu alţii chiar atuncĭ la începutŭ, când au roitŭ. Se potŭ împreuna şi când n'au roitŭ totodată; roiulŭ de mai târḑiu ilŭ adăugămŭ la roiulŭ ce a roitŭ mai de timpuriu, şi acéstă împreunare se întêmplă mai uşorŭ atuncĭ, când acelui roiu, pe care voimŭ sĕ-lŭ alăturămŭ la celalaltŭ, îi prindemŭ matca — ceea ce la unŭ stupŭ micuţŭ este unŭ lucru fórte uşorŭ. După ce s'a delăturatŭ dela roiu matca, golimŭ apoi séra coşniţa cu albine sub coşniţa, în care se află roiulŭ celŭ slăbuţŭ, şi albinele cele fără matcă se vorŭ sui în coşniţă la dêlŭ către albinele cele străine spre a se împreuna cu ele. Este bine ca pe albinele ce le golimŭ în coşniţă, sĕ le stropimŭ mai întâiu cu miere subţiată cu apă.“

— „Dér, domnule parochŭ, cum facemŭ atuncĭ când voimŭ sĕ înmulţimŭ albinele fără de a le lăsa sĕ roiéscă?“

— „Acésta încă o putemŭ face pe deosebite căi“, dise domnulŭ parochŭ; „decă avemŭ o matcă bună, la începutŭ nu avemŭ decâtŭ sĕ aşedămŭ în coşniţa în care se află matca fagurĭ întregĭ, pe carĭ atêrnă albinuţe tinerele, luaţĭ din coşniţele mai împoporate, şi vomŭ avea apoi unŭ stupŭ harnicŭ“.

„Decă vr'unŭ stupŭ este gata de roire şi noi nu voimu ca elŭ sĕ roéscă după buna lui chibzuire, alungămŭ prin loviturĭ asupra coşniţei matca şi unŭ numĕrŭ óre care de albine lucrătóre şi de trântorĭ într'o coşniţă gólă şi pe calea acésta érăşĭ ne putemŭ face roiulŭ, ce voimŭ a-lŭ avea. Roiulŭ făcutŭ pe astă cale trebue sĕ-lŭ aşedămŭ pe loculŭ unde a fostŭ coşniţa din care a roitŭ, pentru că decă nu l'amŭ aşeḑa pe loculŭ acela, tóte albinele arŭ sbura îndĕrĕptŭ la loculŭ cunoscutŭ şi matca ar rĕmâne singură în coşniţă. Coşniţa cu albinele, din are amŭ făcutŭ sĕ roéscă roiulŭ, o putemŭ aşeḑa în ce locŭ ne place, deórece schimbarea loculuĭ nicĭdecum nu va ave vre-o înrîurire rea asupra albinelorŭ. In ḑiua următóre vorŭ sbura albinele lucrătóre bĕtrâne, ce se reîntorcŭ dela păşune, tóte érăşĭ la loculŭ îndatinatŭ şi cunoscutŭ de ele, adecă la roiulŭ făcutŭ erĭ şi acesta în curêndŭ va ave în coşniţa sa adunate pe tóte albinele cele bĕtrâne, pe când în coşniţa, din care amŭ făcutŭ sĕ roéscă roiulŭ, vorŭ rĕmâne numai albinele cele tinere şi puii carĭ de altmintrelea pe ḑi ce merge iesŭ din celule deplinŭ desvoltaţĭ. Acestŭ stupŭ tinerelŭ în ḑilele cele dintâiu are lipsă numai de atâta, ca sĕ'i se pună pe fundulŭ coşniţei apă într'unŭ blidŭ. După vre-o câteva ḑile şi în acéstă coşniţă se începe lucrulŭ, matca cea tinerică sbóră din celulă deplinŭ desvoltată şi fiind-că nu suntŭ albine destule ca sĕ mai roéscă, suntŭ nimicite celelalte celule în carĭ se află puii de matcă. În acéstă coşniţă fagurĭ se află destui, parte din ei fiindŭ şi cu miere umpluţĭ, albine în scurtŭ timpŭ asemenea se află destule şi stupulŭ acesta are putere de viéţă. In modulŭ acesta măestritŭ 'şĭ înmulţesce, iubiţilorŭ, stuparulŭ celŭ cuminte stupii sĕi.

„Roii naturalĭ, adecă aceia, carĭ de bună voiă au roitŭ din coşniţă, nu se mai reîntorcŭ mai multŭ în coşniţa cea părintéscă, din causa acésta îi putemŭ aşeḑa cu coşniţa în care i-amŭ băgatŭ în orĭ-ce locŭ voimŭ.

„Când avemŭ câte o matcă bună, putemŭ sĕ ne înmulţimŭ stupii şi aşa, că vomŭ lua albine lucrătóre bĕtrâne din stupii cei mai împoporaţĭ şi le vomŭ împreuna cu matca cea bună. Luarea albinelorŭ bĕtrâne din coşniţe are sĕ se întémple séra. Albinele luate din mai multe coşniţe şi împreunate în vre-o coşniţă cu matca cea bună suntŭ firesce la începutŭ zăpăcite, fricóse, dér năcadulŭ curêndŭ le împretinesce şi ele se dedau unele cu altele mai alesŭ după ce au fostŭ aşedate curêndŭ după împreunare într'unŭ locŭ rĕcorosŭ, d.e. în pivniţă.

„Astfelŭ de stupĭ apoi nu-i putemŭ aşeḑa la începutŭ lângă ceilalţĭ stupĭ, ce se află în stupină, nu, ci trebue sĕ-i aşedămŭ în vr'unŭ locŭ îndepărtatŭ cam de vre-o óră dela loculŭ unde au fostŭ mai înainte, ca ei sĕ-şĭ uite sborulŭ de până aci. La vre-o câteva sĕptĕmânĭ dupăce s'a întêmplatŭ acésta, potŭ se fie aduşĭ şi aşeḑaţĭ în stupina unde au fostŭ mai înainte.

„Precum vedeţĭ, stuparului îi stau la îndemână mai multe mijlóce prin carĭ póte înmulţi stupii sĕĭ“.

Chiămaţĭ fiindŭ cu toţii de către dómna preutésă în foişorŭ, amŭ şi grăbitŭ într'acolo.

---

**Inimicii albinelorŭ.**

După ce eşirămŭ érăşĭ în grădină spre a ne înmulţi cunoscinţele nóstre, începŭ domnulŭ parochŭ a cuvênta cam astfelŭ: Chiar şi aceste cărăruşĭ presĕrate cu nĕsipŭ mai mărişorŭ, ce se află împrejurulŭ stupinei, îşĭ au însĕmnătatea lorŭ la stupăritŭ. Pe câtŭ de folositóre suntŭ bróscele, şopârlele şi paianginii prin aceea, că stêrpescŭ multe insecte, pe atâtŭ de stricăcióse suntŭ stupilorŭ. Póte că voi nicĭ nu sciţĭ, iubiţii mei, că albinele au atâţia inimicĭ, carĭ vênéză după viéţa şi mai alesŭ după céra şi mierea lorŭ.

Dintre animalele sugĕtóre ursulŭ este celŭ mai mare inimicŭ alŭ stupilorŭ, pe când şórecele celŭ mai primejdiosŭ. Şórecii facŭ mai multă stricăciune în timpŭ de iérnă; anume ei intră în coşniţe şi facŭ mare stricăciune în fagurĭ şi miere. Contra acestorŭ inimicĭ ne putemŭ scuti stupii prin instrumentele deosebite pregătite anume pentru stêrpirea şórecilorŭ. Măţele (pisicile) nu este cu sfatŭ ca sĕ le lăsămŭ în stupinĭ căcĭ ele neliniştescŭ albinele prin săriturile lorŭ după şórecĭ. Chiar şi între pasĕrĭ suntŭ mulţĭ reu-voitorĭ de ai albinelorŭ, atâtŭ de mulţĭ încâtŭ nicĭ nu sunt în stare a vĕ numi pe toţĭ acei rĕufăcĕtorĭ, carĭ aleşuescŭ după albine ca sĕ le prindă şi sĕ le mânce. Credŭ că vĕ veţĭ mira, când vĕ voiu spune, că chiar pasĕrile nóstre cele dragĭ: găina, rêndunéua şi cocostêrculŭ (barza) se numĕră între rĕuvoitorii albinelorŭ. Mai departe deosebitele felurĭ de ţiclenĭ şi ciocănitóre încă bucurosŭ se apropiă în timpŭ de iérnă de coşniţele albinelorŭ, facŭ găurĭ cu cioculŭ lorŭ în păreţii coşniţei şi scotŭ apoi albine una câte una din coşniţe, pe carĭ le mâncă cu o poftă mare. Deosebitele felurĭ de vespĭ şi bombarĭ (găunĭ) în câte unŭ anŭ strică stupĭ întregĭ. Furnicile asemenea se bagă pe urdinişurĭ fără frică în coşniţe, străbatŭ până la fagurii cu miere şi mâncă din ea câtŭ încape în ele; totŭ aşa facŭ şi deosebitele felurĭ de fluturĭ de nópte, dintre carĭ celŭ mai primejdiosŭ este fluturele numitŭ „capŭ de mórte.“ După aceea mai multe felurĭ de molii, dintre carĭ una îşĭ aşédă ouăle în fagurĭ, din carĭ esŭ în curêndŭ pui, carĭ apoi găurescŭ fagurii din coşniţă în lungulŭ şi în latulŭ, încâtŭ stupii, în carĭ s'au încuibatŭ aceste molii, trebue sĕ se prăpădéscă. Ómenii nesciutorĭ, carĭ omóră albinele cele strădalnice când voiescŭ sĕ le iée mierea şi fagurii, cu durere trebue sĕ vi-o spunŭ, că asemenea suntŭ de a se numĕra între inimicii albinelorŭ.

Dér mai primejdioşĭ decâtŭ aceştĭ inimicĭ suntŭ pentru stupĭ înşĕ-şĭ *albinele răpitóre.* Acestea suntŭ albine lucrătóre din vr'unŭ stupŭ harnicŭ şi bunŭ, ele în rĕvna lorŭ cea mare de a aduna câtŭ se póte mai multă miere, atacă mai cu sémă stupii cei slabĭ, carĭ nu suntŭ în stare a se apĕra, şi acésta se întêmplă cu deosebire atuncĭ, când nu prea găsescŭ păşune destulă pe afară. La stupii ce au matcă cam slabă, nicĭ urdinişulŭ nu este aşa bine păzitŭ; şi în coşniţe, unde matca lipsesce, cu atâtŭ mai vêrtosŭ nu este urdinişulŭ păzitŭ. Băgândŭ acésta de sémă, albinele cele răpitóre năvălescŭ asupra acelorŭ coşniţe ca hoţii. Mai întâiu se bagă numai vre-o câteva albine în coşniţe, mai târḑiu însĕ aducŭ şi pe soţii lorŭ şi în scurtŭ timpŭ tótă mierea din acele coşniţe este dusă în coşniţele lorŭ. Decă cutare coşniţă este golită de miere, se bagă în alta sĕ fure miere şi

așa mai departe. Astfelŭ de albine hóțe se cunoscŭ de pe aceea, că au o colóre négră sclipiciósă, aripĭ sdrențóse, de pe fóle și trunchiu le lipsescŭ perișorii, pentrucă i-au perdutŭ străbătêndŭ prin tóte crepăturile și suntŭ de totului totŭ subțirĭ. Albinele răpitóre sbóră cu iuțela săgeții, spăriose óreșĭ cum, chiar și după apusulŭ sórelui, când tóte celelalte albine s'au liniștitŭ. Indată ce prindemŭ de veste, că cutare stupŭ este atăcatŭ de astfelŭ de albine răpitóre, numai decâtŭ 'lŭ strămutămŭ din acelŭ locŭ în pivniță, ér în loculŭ lui punemŭ o coșniță gólă. Tocmai așa strămutămŭ și stupii cei ce și-au însușitŭ acea măestriă hoțéscă."

Intr'aceea noi amŭ fostŭ ajunsŭ la o laviță, ce se afla sub unŭ teiu umbrosŭ. Ne așezarămŭ la odihnă pe ea dimpreună cu vredniculŭ nostru învĕțătorŭ. După vre-o câteva convorbirĭ asupra stupăritului, pomăritului și agronomiei ilŭ întrebarămŭ pe domnulŭ parochŭ: „pentru-ce fagurii cei vechĭ capĕtă o colóre négră?"

„Ce-i dreptŭ, iubiții mei", fù rĕspunsulŭ domnului parochŭ, „colórea fagurilorŭ la începutŭ este albă ca zăpada, mai târdiu ei capĕtă o colóre închisă și în urmă o colóre de totŭ négră, acésta o pricinuescŭ parte sudorile albinelorŭ desvoltate în celule, parte pelița fórte subțirică de nimfă, ce-o lasă după sine în celulă puiulŭ din care se desvoltă albina. Prin pelițele cele multe rĕmase în celule firesce că acestea se strîmtéză așa de tare, încâtŭ nu mai potŭ fi bune pentru desvoltarea albinelorŭ. Stuparii cei harnicĭ înschimbă fagurii negri cu alții próspețĭ totŭ la doi, celŭ mai multŭ la trei anĭ; și acésta pentru aceea o facŭ, ca nu cumva albinele desvoltându-se în celule din ce în ce mai strîmte, sĕ-șĭ perdă pe încetulŭ mărimea lorŭ, devenindŭ din ce în ce mai micĭ."

---

**Observărĭ făcute înaintea urdinișului.**

Sculându-ne de pe acea laviță și preumblându-ne împrejurulŭ stupinei, ne așezarămŭ într'unŭ târdiu înaintea stupinei în umbra unui pomŭ.

„Din loculŭ acesta putemŭ sĕ băgămŭ de sémă cele ce se întêmplă pe la stupĭ și în deos sĕ ne îndreptămŭ privirile asupra urdinișurilorŭ. „Uitați-vĕ, iubiții mei", numai la stupulŭ Nr. 20", dise domnulŭ parochŭ, „și vedețĭ că óre ce voiescŭ acele albine rostogolindu-se unele peste altele? Vĕ voiu spune eu ce facŭ acele albine.

Eu am fostŭ băgatŭ mai adineaorĭ unŭ păiuțŭ în coșniță și acum vedețĭ albinele cum ilŭ scotŭ afară din coșniță? Ele nu suferŭ nimicŭ străinŭ sĕ petrécă în coșnița lorŭ. La urdinișurile coșnițelorŭ trebue sĕ ne uitămŭ adeseorĭ, iubițilorŭ, pentru-că printr'o scurtă privire asupra urdinișului, ca și printr'o privire asupra unui césornicŭ, putemŭ cunósce, că óre suntŭ la acelŭ stupŭ tóte în rĕnduială bună séu nu; putemŭ cunósce că óre albinele au pășune bogată séu slabă, că au mulțĭ pui séu puținĭ, putemŭ cunósce că óre matca este bună la acelŭ stupŭ, séu că a peritŭ. Aceste și altele de aceste putemŭ sĕ cunóscemŭ printr'o privire asupra urdinișului. Aședêndu-ne înaintea urdinișului, vomŭ pricepe încă și graiulŭ albinelorŭ."

„Sĕ pricepemŭ graiulŭ albinelorŭ? Sĕ póte una ca acésta"? întrebarămŭ noi mirațĭ?

„Da, da, albinele ne spunŭ mai alesŭ séra prin tonurile ce le dau dela sine, carĭ sună cam așa: vu, vu, vu, cumcă la ele în coșniță suntŭ în rĕnduială bună, ba ne facŭ cunoscutŭ prin sunetele plângĕtóre uh, uh, uh, cumcă mama lorŭ, adecă matca, a muritŭ. După graiulŭ albinelorŭ unŭ stuparŭ harnicŭ iți cunósce chiar și în timpŭ de iérnă câtŭ prețuesce, câte albine și câtă miere posede. Trebue numai sĕ bați în pĕreții coșniței cu degetulŭ și o sĕ cunoscĭ în ce împrejurărĭ se află stupulŭ. Decă audĭ unŭ rĕspunsŭ tare, ce vine dela multe albine și ține scurtŭ, atuncĭ stupulŭ este bunŭ, are merinde destulă, asemenea și matca bună. Decă sunetulŭ ține mai îndelungatŭ și numai de puține albine și mai multŭ în modŭ tânguitorŭ e produsŭ, atuncĭ în acea coșniță este lipsă. Decă vaetele suntŭ îndelungate, atuncĭ matca lipsesce dela acelŭ stupŭ.

Séra, cândŭ albinele s'au băgatŭ tóte în coșniță, trebue sĕ mirosimŭ adeseorĭ la urdinișŭ spre a ne încredința, că óre nu străbate din coșniță vr'unŭ mirosŭ neplăcutŭ. Decumva s'ar întêmpla una ca acésta, atuncĭ acesta este presemnulŭ unei bóle, ce ar pute sĕ nimicéscă întregŭ stupulŭ. La stupii cei sănĕtoșĭ străbate din coșniță afară unŭ mirosŭ plăcutŭ de ceră. (Va urma.)

## Esemple de hărnicia.

I

Mai acum optŭ anĭ, plugarulŭ despre care vreu sĕ vorbescŭ, ducea dile negre. Elŭ era omŭ harnicŭ din firea lui și harnică era și nevasta lui, dér ce folosŭ, căcĭ pe lângă tótă hărnicia și pe lângă tóte că moștenise o moșióră frumósă, casă cu grădină și carŭ cu patru boi, bietulŭ omŭ nu numai că nu era în stare sĕ mai agonisésca, dér și familia abia și-o mai putea hrăni de pe o di pe alta. Câtu-i iérna de mare nu găsiai unŭ morcovŭ la casa lui, nu găsiai o cépă, o căpățină de curechiu (vardă), orĭ baremĭ unŭ firŭ de pĕtrângelŭ, așa că găzdóia casei nu putea găti nicĭ măcarŭ unŭ borșŭ de Dómne-ajută.

Vai și amarŭ de asemenea traiu! Ómenĭ harnicĭ și crutătorĭ, carĭ din dorĭ de di și până'n nópte muncescŭ mereu, sĕ nu fiă ei în stare a se hrăni nicĭ ca cei mai ticăloșĭ slujbașĭ ai Domnilorŭ, acésta este tristŭ de totŭ!

Altmintrelea era odată starea țĕranului nostru. Hambarele lui erau pline cu bucate, în cămăra lui erau de tóte, în podŭ slăninĭ și cărnurĭ multe, în pivniță legume de totŭ felulŭ și încă și câte-unŭ butoiașŭ de vinŭ. Dér étă, într'unŭ anŭ holdele lui au fostŭ prăpădite de ghiață, într'altŭ anŭ nu s'au făcutŭ bucate, din pricina secetei, în alŭ treilea anŭ riturile lui au fostŭ nămolite de ploi. Banĭ nu mai avea de unde face. A căutatŭ sĕ între în datorii, și pentru datorii trebuia sĕ facă dile de lucru la Domnĭ.

Acum începŭ bietulŭ omŭ sĕ dea înderĕtŭ cu pașĭ repedĭ. Munca cea scumpă din dilele de peste veră trebuia sĕ o jertfescă în parte pe séma Domnilorŭ și astfelŭ moșia lui, rĕmânêndŭ slabŭ lucrată, producea din anŭ în anŭ totŭ mai puținŭ și cu câtŭ producea mai puținŭ, cu atâtŭ se îndatora mai multŭ cu dile de lucru la Domnĭ, așa că în cele din urmă bietulŭ omŭ ajunsese unŭ adevĕratŭ jobagiu.

Din di în di mai rĕu. Ajunsese în urmă numai la 2 vacĭ; ducea, cum am disŭ, unŭ traiu fórte ticălosŭ și decă trebile arŭ fi mersŭ totŭ așa, de sigurŭ că Vasilica Pașcului, căcĭ așa se numesce țĕranulŭ de care vorbimŭ, în scurtă vreme și-ar fi perdutŭ tótă moșia și ar fi ajunsŭ la sapă de lemnŭ, cum au ajunsŭ mulțĭ alții de séma lui, carĭ n'au sciutŭ cum sĕ se'ntórcă de pe calea piedișă, pe care au apucatŭ.

Dumnedeu însĕ i-a datŭ lui unŭ gândŭ bunŭ. Ca sĕ nu mai intre în datorii, elŭ își vêndŭ și cele 2 vacĭ împreună cu totŭ ce-i mai rĕmăsese. Moșia și-o dete în arendă ca pășiune pentru oi, deórece s'o lucreze cum se cade nu putea, ér ca s'o lucreze rĕu vedea că nu i-se plătesce. Cu banii ce-i avea își plăti datoriile și luă în arendă, lângă unŭ păráuașŭ cu apă, unŭ petecŭ de locŭ țelenitu, pe care-lŭ afla mai bunŭ. Se'nțelege, că arenda acestui locŭ l'a costatŭ fórte multŭ. A plătitŭ unui omŭ, care avea plugŭ bunŭ, ca sĕ i'lŭ are și sĕ i-lŭ grape bine și la vremea sa.

Aicĭ și-a făcutŭ o mică colibă de veră, în care s'a mutatŭ îndată ce s'a des-primăvĕratŭ, împreună cu nevasta și cu copiii.

Toțĭ împreună se puseră acum pe lucru și lucrulŭ lorŭ avea sporŭ, căcĭ în pĕmêntulŭ bunŭ omulŭ totdéuna lucréză mai cu sporŭ. Mai avea Vasilica și folosulŭ acela, că locuința lui era pe loculŭ de muncă, așa că pe când ceialalțĭ ómenĭ din satŭ ajungeau la câmpŭ, pe atuncĭ Vasilica și cu ai sĕi era multŭ înainte cu lucrulŭ.

Puținulŭ pĕmêntŭ, la care lucra elŭ, era ca unŭ stratŭ de florĭ. Totŭ felulŭ de legume avea sĕmĕnate, printre ele cucurudĭ și Dumnedeu scie câte și mai câte felurĭ de verdețurĭ. Când fù primăvéra, elŭ avù sălata cea dintêi și cea mai frumósă. Totŭ așa avù și celelalte legume. Coliba lui ajunsese o șatră, la care una după alta veneau femeile din satŭ cu creițarĭ, cu pui, cu ouĕ, găinĭ, rațe și altele, pentru ca sĕ cumpere sălată, cépă, hajme, fasole, mazăre, cartofĭ, morcovĭ, curechiu, pepenĭ, lebenițe (lubenițe) și mai scie Dumnedeu câte și mai câte. Câtŭ fù véra de mare unŭ copilŭ alŭ lui cu căruța cu unŭ calŭ mergea în fiă-care Joiă la orașŭ cu de acestea și totdéuna se întorcea acasă cu 10—15 fl. Iérna ilŭ apucase pe badea Vasilie cu lădóiele pline cu bucate și pe lângă asta mai avea de vêndare și cununĭ de cépă, curechiu muratŭ, cartofĭ și altele. Mai adună de pe miculŭ lui petecŭ de locŭ și ca la unu carŭ de cucurudĭ frumoșĭ, așa că Vasilica Pașcului încă în anulŭ dintâiu apucase binișorŭ la putere și din acelŭ minutŭ elŭ nu se mai lăsă de legumăritŭ. Suntŭ acum 8 anĭ de când Vasilica își continuă meseria lui, pe care din anŭ în anŭ a învĕțat'o totŭ mai bine. Totŭ după 2 orĭ 3 anĭ arendéză altă bucată de locŭ, pentru-că voesce ca pĕmêntulŭ, la care lucréză elŭ, sĕ fiă tot-déuna nou și nesecatŭ.

Astfelŭ Vasilica Pașcului se făcù omŭ liberŭ, elŭ nu mai e datorŭ nimĕrui cu nimicŭ, casa lui e plină de multămire. Ce-i dreptŭ, meseria lui au cam învĕțat'o acum și alte femei din satŭ, și bine au și făcutŭ; acésta nu-i strică nimicŭ cumĕtrului Vasilie. Póte se simte grosŭ la pungă, căcĭ pe anulŭ viitorŭ se laudă că-șĭ va cumpăra érășĭ plugŭ și boi și va începe sĕ-șĭ lucreze moșia. Și sĕ vedĭ, acum nicĭ așa n'o sĕ umble rĕu, căcĭ moșia lui acum de bună sémă va produce multŭ, deórece ea este odihnită și bine îngrășată de oi. Ba încă se laudă Vasilica, că pe copilulŭ lui celŭ mai micŭ ilŭ va trimite la școlă la orașŭ, și o va face, căcĭ Dumnedeu ajută celui ce se silesce și lucréză cu înțelepciune.

## HIGIENA.

**Otrăvirea poporului creștinŭ prin rachiulŭ jidovescŭ.**

S'a depusŭ în parlamentulŭ din Viena, spune „Revista Politică" din Suceva, o lege mai aspră în contra beției, menită a stîrpi alcoholismulŭ, care bântue în anii ceștĭ din urmă la tóte popórele din monarchia într'unŭ modŭ atâtŭ de grozavŭ. Camera deputațilorŭ a alesŭ o misiune de esperțĭ în tóte direcțiunile, și anume medicĭ din casele de nebunĭ, profesorĭ de higienă, fabricanțĭ de rachiu etc., carĭ sĕ-șĭ dea pĕrerile lorŭ în privința bólei alcoholului. Aceștia au constatatŭ urmatorulŭ faptŭ caracteristicŭ și surprindĕtorŭ:

Profesorulŭ de higienă dela universitatea din Viena Dr. Gruber a documentatŭ: „că pe cândŭ Jidanii înșĭ-șĭ suntŭ unŭ poporŭ trézŭ, au progresatŭ ei alcoholismulŭ fórte, trăgêndŭ din causa câștigului celui mare de banĭ nu numai tótă vêndarea rachiului la sine, ci ei au și lățitŭ vêndarea acésta câtŭ au pututŭ, și au procuratŭ așa bĕuturei de rachiu întinderea cea mare, imensă, ce o are ea astădĭ".

Elŭ a mai adausŭ, că spre a scăpa popórele creștine de o ruinare totală, și spre a pune stavilă abusului alcoholului, ar trebui statulŭ sĕ le detragă Jidovilorŭ concesiunea de a vinde rachiu, și sĕ se îngrijéscă de o crescere religiósă-morală a popórelorŭ, carĭ zacŭ încă pe-o tréptă de cultură inferióră. Statulŭ însu-șĭ e vinovatŭ la lățirea bólei alcoholismului prin concesionarea a prea multorŭ crîșme și birturĭ.

Fabricantulŭ de rachiurĭ, Jidovulŭ Popper, care încă ca espertŭ face parte din comisiune, s'a încercatŭ firesce a combate din tóte puterile sentința d-rului Gruber, și nu voesce nicĭ decâtŭ sĕ scie de-o lege mai aspră contra beției.

Afacerea e acuma într'adevĕrŭ de cea mai mare însemnătate, pentrucă dela ea atîrnă susținerea fisică și morală a multorŭ păturĭ marĭ ale poporului creștinŭ. Profesorulŭ Gruber are dreptŭ, cândŭ descopere periclulŭ celŭ grozavŭ, care ne amenință tocmai în privința acésta din partea Jidovismului.

E dreptŭ, că Jidovii esploatéză nu numai acestŭ ramŭ de câștigŭ în modulŭ celŭ mai rafinatŭ, deórece ei nu cunoscŭ altă devisă, decâtŭ aceea, a câștiga fără mustrare de consciință și de cugetŭ câtŭ mai în grabă sume de banĭ. Déră tocmai pe tĕrêmulŭ vêndărei de spirtuóse, pe care l'au monopolisatŭ ei din causa rentabilității sale numai în partea lorŭ, și care le concede și alte câștigurĭ laterale, suntŭ ei unŭ periclu mare socialŭ, care trebue combătutŭ din partea statului cu tótă energia.

Déră mijlócele arătate de cătră profesorulŭ Gruber în casulŭ acesta nu suntŭ de felŭ de ajunsŭ.

Firesce, a atinsŭ și elŭ buba întregei afacerĭ, anume rĕulŭ, că s'au datŭ prea multe concesiunĭ și încă chiar Jidanilorŭ. Déră alcoholismulŭ nu se póte împedeca nicĭ prin cea mai bună cultură școlară, căcĭ vedemŭ, că nu numai persóne din treptele cele de josŭ ale societății se supunŭ acestuia, ci mai totŭ atâțĭ membri din păturile, carĭ stau pe-o tréptă mai înaltă socială, dice fóia „Revista".

Ar fi decĭ fără îndoială pasulŭ celŭ mai sigurŭ pentru îmbunătățirea acestorŭ stărĭ de lucrurĭ, decă s'ar înlătura Jidovii dela vêndarea rachiului . . .

Cine va arunca numai o ochire în birturile jidovescĭ, va observa, că pe lângă câteva escepțiĭ. carĭ și aceste se află numai în concesiunile ținute de creștinĭ, tóte celelalte suntŭ cuiburĭ de mișelii, în carĭ amăgesce Jidanulŭ mai cu sémă poporațiunea mai sĕracă, dându-i nu numai creditŭ deschisŭ, și ațițind-o prin acésta la o consumare peste fire de rachiu, ci concedêndŭ în localurile acestea și cele mai marĭ fărădelegĭ, carĭ și aceste îi înlesnescŭ apoi profitulŭ sĕu peste mĕsură.

Cu deosebire grozave suntŭ consecințele acestei activitățĭ jidovescĭ pe la sate, mai cu sémă în Galiția, Bucovina, Transilvania și Ungaria, și de vorŭ dura încă multŭ stările de adĭ, atuncĭ în scurtŭ timpŭ nu vorŭ mai produce țĕrile acestea bărbațĭ apțĭ pentru miliția, căcĭ atâtŭ de devastatorŭ bântue aicea bólă alcoholismului, protejatŭ de Jidanĭ.

## Din traista cu minciunile.

**Porculŭ în curechiu.**

Unŭ lăețŭ, făcêndŭ și elŭ zăbavă la casa preotului din satŭ cu lipirea cuptorului, simțĭ mirosulŭ de curechiu (vardă) cu carne, ce se floscotia la focŭ. Făcù ce făcù și se dete pe lângă óla cu vardă, și vĕdù în ea unŭ piciorŭ de porcŭ țepĕnŭ și grasŭ, care'lŭ gâdilea strașnicŭ. Gândulŭ lăețului nu se mai lua dela piciorulŭ de porcŭ și, pomenindu-se Ciurilă odată singurŭ în casă, făcù perdutŭ piciorulŭ în mâneca cămășii și o tulĭ cătră casă. Părintele tocmai proptea portița dela uliță.

— Scăpase porculŭ în curechiu, cinstite părințele, dér poțĭ socoti, că n'am fostŭ orbŭ nicĭ lenesŭ, ca sĕ nu'lŭ vĕdŭ și sĕ nu'lŭ scotŭ afară.

„Bine-ai făcutŭ fiule", îi rĕspunse părintele, nesciindŭ unde bate cioroiulŭ și unde o sĕ ésă lucrulŭ. „Așa se pórtă omenia și facĭ bine de câte-orĭ țĭ-se dă prilejŭ. Binele cu bine se rĕsplătesce:

ia'ţi rĕsplata pentru vrednicia ta—o pipă de tutunŭ.“

Când la prânḑŭ,
Pune-te guriţă 'n cuiu,
Că de carne vorbă nu-i.

Carnea o'nghiţise pămĕntulŭ nu alta, căcĭ s'o fi căutatŭ cu ḑece luminĭ, — apoi negrulŭ ochiului nu-i multŭ, dér nicĭ atâta nu puteai sĕ găsescĭ. Toţĭ ceilalţĭ steteau ca lemnulŭ, neputĕndu-şĭ esplica nimenea lucrulŭ, numai pĕrintele înţelese, că pute alŭ dracului omenia Ţiganului. Acum vĕḑuse şi elŭ, că porculŭ e de bună semă scosŭ din curechiu, dér era pré târḑiu, căcĭ Ciurilă îngrijise, ca nu cumva sĕ scape érăşĭ în elŭ.

**Era culcatŭ pe fóle.**

—N'ai vĕḑutŭ pe-aicĭ unŭ ileu (nicovală) beatŭ cu unŭ Ţiganŭ în spate, în dorĭ de satŭ din susŭ de ḑiuă? — întrebă unŭ cioroiu turlacŭ de bĕutură pe unŭ Românŭ, care venea cătră elŭ.

„Ba da — ĭi rĕspunse Românulŭ naibii — l'am vĕḑutŭ de bună semă, erĭ diminéţă pe rĕcóre la sfinţitŭ de sóre, în fundŭ de munte pe vĕrfŭ de vale, ileulŭ culcatŭ pe fóle!“

## MULTE ŞI DE TOATE.

**Miresă la doi inşi.**

Se scrie din New-York: Din Charlotte, N. C., se împărtăşesce o istorióră de căsĕtoriă, care mai că nu s'ar pute crede, decă n'ar fi adevĕrată din literă în literă. Sĕ vorbéscă faptele; In York County, N. C., s'a arestatŭ de câteva ḑile miss Florence Little, fiica unui moşierŭ stimatŭ, din causă, că unŭ gentlemanŭ bĕtrânŭ, fórte vĕḑutŭ, din ţinutulŭ acela, o acusase că se ţine cu doi bărbaţĭ. Miss Little este numai de doispredece anĭ şi este fórte frumósă. Mai bine disŭ, acum o chémă dómna Atkinson, pentru-că de o sĕptĕmână este măritată după unŭ Dr. Atkinson, care numĕră numai 60 anĭ. Şi aci zace pricina. Acusatorulŭ susţine, că miss Little de o sĕptĕmână s'a cununatŭ cu fiiulŭ sĕu, Augustŭ Mintz, prin urmare ea se chémă dómna Mintz. După cum s'a descoperitŭ lucrulŭ, faptulŭ stă astfelŭ:

Escentrica miss s'a măritatŭ în taină după amêndoi bărbaţii şi trăia câteva ḑile cu unulŭ, câteva cu celalaltŭ. Amêndoi ĭi ceruseră mâna. Amêndoi erau bogaţĭ. Atkinson însĕ era bĕtrânŭ, Mintz tînĕrŭ. Câtva timpŭ se părea, că ei îi mai place de astŭ din urmă, de aceea doctorulŭ se retrase la ţéră, la o moşiă. Lipsa lui o folosi mirésa la doi inşĭ căsĕtorindu-se în secretŭ cu Mintz şi făcêndu-lŭ tot-odată sĕ'i promită, că va ţine căsĕtoria în secretŭ unŭ anŭ de ḑile. Indată după cununiă, tinĕra nevastă trimite D-rului Atkinson o epistolă de dragoste poftindu-lŭ sĕ se'ntórcă numai decâtŭ acasă şi se cunună cu elŭ întocmai ca cu celalaltŭ bărbatŭ. Unulŭ dintre preoţii cununătorĭ atrase atenţiunea bărbatului dintâiu asupra lucrului şi astfelŭ s'a descoperitŭ fărădelegea. Ea îşĭ recunósce pĕcatulŭ, dér nu spune motivele carĭ au înduplecat'o sĕ-lŭ facă. Medicii spunŭ, că miss Little este cu mintea sĕnĕtósă. In York County se aşteptă ómenii la o catastrofă în urma arestării ei. Cei doi bărbaţĭ umblă amêndoi cu revolvórele încărcate. Fiăcare voesce sĕ'şĭ câştige dreptulŭ asupra frumósei Little.

*

**Antichităţĭ.**

Din Sofia se scrie că făcêndu-se acolo săpăturĭ într'una din cele mai vechĭ suburbii, în apropiere de drumulŭ ce duce spre Constantinopolŭ, s'au găsitŭ în pămĕntŭ ruinele unei bisericĭ, despre care se crede, că este biserica în care la 373 cei 170 episcopĭ au ţinutŭ soborulŭ lorŭ. Păreţii bisericii suntŭ fórte groşĭ, dér mărimea locului nu este decâtŭ 100 metri pătraţĭ. Ministerulŭ şcólelorŭ bulgare a ordonatŭ, ca societatea de antichităţĭ sĕ mérgă la faţa locului şi sĕ studieze lucrurile şi inscripţiunile ce se vorŭ găsi aici, fiindŭ tótă lumea convinsă, că acestea vorŭ fi de o însemnătate deosebită.

## Têrgurile din Ardélŭ şi Ungaria propriă.

Dela 16—30 Iuniu. 16 Căpâlnaşŭ-Olafalĕu, Satulungŭ Saroşŭ-Berchesŭ, Zăbala. 17. Soporulŭ inf., Bonţida, Monoşturulŭ ung.. Richişdorf, Rodna veche. (Aradulŭ vechiu, Făgetŭ Ciacova). 18. Cic-Sepviz, Ormenişŭ, Sighişóra. (Caşovia, Petro-Varadinŭ, Gattaja Vaţŭ). 20. Blaşiu, Ghilău (Gyalu). Hărăscracŭ, Casonulŭ mare, Nagyfalĕu, Rodnotŭ, (Lugoşŭ). 21. Căpâlnaşŭ-Olafalĕu, Corondŭ, Soroşteiu, Tăşnadŭ. (Petromani). 22. (Satulŭ mare). 23. Cernatulŭ inf, Bociu, Dobra, Ibaşfalĕu, Simleulŭ silagianŭ. 24 Arpaşulŭ de josŭ, Drag, Craiufalĕu, Lăpuşulŭ ung., Ilia mureşeană. 25 Ghiergió-Ditrău, Pusta-Cămăraşŭ, Sâmbăta, Cristurulŭ sĕcuescŭ, Agnita. 26 Chirişŭ, Sĕc, începutulŭ têrgului de vite în Cic-Sereda, Crasna. 27 Berchenişŭ, Câmpenĭ. 29 Rĕşnovŭ, Reteagŭ, Huedin. (Făgetŭ). 30. (Oraviţa).

În România şi Bucovina; 24 Buzĕu, Căprenĭ Rîmnicŭ, 25. Boruştenĭ Cărbuneştĭ, Greciu Luciu. 29, Băcău.

**Călendarulŭ sĕptĕmânei.**

Iunie are 30 ḑile. Cireşarŭ.

| 1889 Dilele sĕptĕm. | Călendarul Iulianŭ | Călend. Gregorian | Sórele răsare | Sórele apune |
|---|---|---|---|---|
| Dum. | 11 S. A. A. Bart. şi Varn. | 23 Eteltrud | 4. 3 | 7. 57 |
| Lunĭ | 12 Cuv. P. Onufrie | 24 Botez. Ioan. | 4. 3 | 7. 57 |
| Marţĭ | 13 Mţa. Achilina | 25 Prosper | 4. 3 | 7. 57 |
| Mercurĭ | 14 Proroculŭ Eliseiu | 26 Ieremia | 4. 4 | 7. 56 |
| Joi | 15 Proroculŭ Amos | 27 Ladislau | 4. 4 | 7. 56 |
| Vinerĭ | 16 S. Tihon făc. de min. | 28 Leon Papa | 4. 4 | 7. 56 |
| Sâmb. | 17 Muc. Manuil | 29 (†) Pet. Pav. | 4. 5 | 7. 55 |

**Tergulu de rîmători din Steinbruch.** La 17 Iunie n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 129.525 capete, la 18 Iunie au întratu 2626 capete şi au eşitu 1329 remânendŭ la 18 Iunie unŭ numĕrŭ de 130.822 capete. — Se noteză: marfa *ungurescă* veche, grea dela 43 pănă la 44 cr.— marfă *ungurescă* tineră grea dela 47½ cr. pănă la 47½ cr., *de mijlocŭ* dela 47 cr. pană la 48 cr. — *uşoră* dela 47 cr. pănă la 48 cr. — *marfă ţĕrănescă* grea dela — pănă la — — cr. — *de mijlocŭ* dela 46 pănă la 47½ cr. — *uşoră* dela 47 cr. pănă la 48 cr — *Marfă de România*, de *Bákony* grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. pănă la — cr. înse transito uşoră dela — cr. pănă la -- cr. transio dto ţeposă grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlociă dela — cr. pănă la — cr. *Marfă sèrbescă* grea dela 45—46— cr. transito mijlociă grea dela 46 —47 cr. transito uşoră dela 45—46 cr. — Porcĭ îngrăşaţĭ de unu anu dela — cr. pănă la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzu dela — cr. pănă la — cr., îngrăşaţĭ cu ghindă dela — cr. pănă la — cr. Cântăriţĭ la gară cu 4½.

## Tragerĭ la sorţĭ.

In luna Iulie se vorŭ trage la sorţĭ; în *1. Losurĭ dela 1854*; *Crucea roş. ung.* câştigulŭ principalŭ 15,000 fl., celŭ mai micŭ 6 fl.; *Comunale de Viena*, câştigŭ 200,000 fl. şi 140 fl.; în *5 Bodencredit 3%* cu 50,000 şi 100 fl.; *Salzburg* cu 10,000 şi 30 fl.; la *15 Salm* cu 20,000 fl. şi 60 fl.; *Waldstein* cu 20,000 şi 30 fl.; la *30 Clary* cu 25,000 şi 60 fl. — Fonciare la: 1 *Albina 5%*, ér la 30 Fonciarele *Băncii comerciale de Pesta*.

La 15 c. s'au sortatŭ *Fonciare Bodencredit austr. 3%*. ser. 203, 1302, 2951 3216; în amortisare: 237, 1260. 1513, 2030, 2521, 3649; *Sèrbescĭ 3%* ser. 3719, 4140, 5530, 5580.

**Cursulŭ pieţei Braşovŭ**

din 22 Iunie st. n. 1889.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 9.38 | Vênd. | 9.42 |
| Argintŭ românescŭ - | „ | 9.35 | „ | 9.38 |
| Napoleon-d'orĭ - - - | „ | 9.45 | „ | 9.47 |
| Lire turcescĭ - - - | „ | 10.60 | „ | 10.68 |
| Imperialĭ - - - - | „ | 9.60 | „ | 9.68 |
| Galbinĭ | „ | 5.56 | „ | 5.60 |
| Scris. fonc. „Albina“ 6% | „ | 102.— | „ | —.— |
| „ „ „ 5% | „ | 98.59 | „ | 99.— |
| Ruble rusescĭ - - - | „ | 122.50 | „ | 124.— |
| Discontulŭ - - - - | 6½—8% pe anŭ. | | | |

**Bursa de mărfurĭ din Budapesta dela 19 Iun. 1889**

| Seminţe | Cualitatea per Hect. | Preţulu per 100 chilogr. dela | pănă |
|---|---|---|---|
| Grâu Bănăţenescŭ | — | — | — |
| Grâu dela Tisa | 79 | 7.20 | 7.25 |
| Grâu de Pesta | 79 | 7.15 | 7.20 |
| Grâu de Alba-regala | 79 | 7 20 | 7.25 |
| Grâu de Bácska | 79 | 7.25 | 7 25 |
| Grâu ung. de nordu | 79 | 7.05 | 7.25 |

| Seminţe vechĭ ori noue | soiulu | Calitatea per Hect. | Preţulu per 100 chilgr. dela | pănă |
|---|---|---|---|---|
| Sĕeară | | 70—72 | 5.90 | 6.10 |
| Orzu | Nutreţŭ | 60 62 | 5.80 | 6.20 |
| Orzŭ | de vinars | 62.64 | 6.30 | 6.80 |
| Orzŭ | de bere | 64.66 | — | — |
| Ovezŭ | | 39.41 | 5.30 | 5.70 |
| Cucuruzŭ | bănăţ. | 75 | 4.65 | 4.70 |
| Cucuruzŭ | altŭ soiu | 73 | 4.45 | 4.60 |
| Cucuruzŭ | „ | — | — | — |
| Hirişcă | „ | — | 5.25 | 5.55 |

| Producte div. (Preţulu pe 100 chilograme) | Soiulu | Cursulu dela | pănă |
|---|---|---|---|
| Sem. de trif. | Luţernă ungur. | | |
| — | francesă | | |
| — | | | |
| „ | rosiă | 52.— | 56.— |
| Oleu de rap. | rafinatu duplu | 37.50 | 38.— |
| Oleu de in | | 6 25 | 6.50 |
| Uns. de porc | dela Pesta | | |
| „ | dela ţeră | | |
| Slănină | sventată | 51.50 | 53.50 |
| „ | afumată | 56.— | 57.— |
| Seu | | | |
| Prune | din Bosnia în buţĭ | | |
| „ | din Serbia în sacĭ | | |
| Lictarŭ | slavonu nou | | |
| „ | bănăţenescu | | |
| Nucĭ | din Ungaria | | |
| Gogoşĭ | ungurescĭ | | |
| „ | serbescĭ | | |
| Miere | brută | | |
| „ | galbină strecurată | | |
| Ceară | de Rosenau | 118 | 120 |
| Spirtŭ | brutu | 13.75 | 14— |
| „ | Drojdiuţe de spirt | | |

**Cursulŭ losurilorŭ private din 19 Iuniu**

| | cump. | vinde |
|---|---|---|
| Basilica | 8 35 | 8.80 |
| Creditŭ | 181.50 | 183.50 |
| Clary 40 fl. m. c. | 61.— | 62.— |
| Navig. pe Dunăre | 133.— | 136.— |
| Insbruck | 26.25 | 27.25 |
| Keglevich | 36.— | 38.— |
| Krakau | 25.— | 25.50 |
| Laibach | 24.— | 25.— |
| Buda | 62.— | 63.— |
| Palffy | 61.50 | 62.— |
| Crucea roşie austr. | 18.50 | 19.— |
| dto ung. | 12.— | 12.40 |
| dto ital. | —.— | —.— |
| Rudolf | 19.50 | 20.50 |
| Salm | 63— | 6350 |
| Salzburg | 63.— | 28.50 |
| St. Genois | 26.75 | 27.25 |
| Stanislau | 62.50 | 63.50 |
| Trieitine 4½% 100 m. c. | —.— | 158.— |
| dto 4% 50 | 75.— | 76 — |
| Waldstein | 40.50 | 41 50 |
| Windischgrätz | 57.— | 58 — |
| Sèrbescĭ 3% | 34.20 | 34 60 |
| dto de 10 francĭ | —.— | —.— |
| Banca h. ung. 4% | 112.— | 112 50 |

**Cursulŭ la bursa de Viena**

din 21 Iunie st. n. 1889.

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% - - - - - - - | 101.35 |
| Renta de hârtiă 5% - - - - - - - | 95.90 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - | 143.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - - | 100.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - - | — — |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - - | 112.60 |
| Bonurĭ rurale ungare - - - - - | 105.— |
| Bonurĭ cu clasa de sortare - - - - | 105.— |
| Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - - | 105.— |
| Bonurĭ cu cl. de sortare - - - - | 105.— |
| Bonurĭ rurale transilvane - - - - | 105.— |
| Bonurĭ croato-slavone - - - - - | 105.— |
| Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - - | 100.— |
| Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ | 140.75 |
| Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - - | 126.60 |
| Renta de hârtiă austriacă - - - - | 83.70 |
| Renta de argintŭ austriacă - - - - | 83.90 |
| Renta de aurŭ austriacă - - - - - | 109.90 |
| Losurĭ din 1860 - - - - - - - | 141.25 |
| Acţiunile băncei austro-ungare - - | 905.— |
| Acţiunile băncei de creditŭ ungar. - | 316.25 |
| Acţiunile băncei de creditŭ austr. - | 304.50 |
| Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - - | 5.64 |
| Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - | 9.46½ |
| Mărcĭ 100 împ. germane - - - - | 58.20 |
| Londra 10 Livressterlinge - - - - | 119.05 |

**Bursa din Bucurescĭ din 19 Iuniu**

| Valorĭ | % | se cump. |
|---|---|---|
| Rentă română perpetuă 1875 | 5% | 97.— |
| Renta română amortisabilă | 5% | 96.— |
| dtto | 4% | 84.½ |
| Renta rom. (rurale convertite) | 6% | 101.¼ |
| Oblig. de statŭ C. F. Române | 6% | —.— |
| idem idem | 5% | —.— |
| Imprumutulu Openheim 1866 | 8% | —.— |
| Imprumutulŭ Oraş Bucurescĭ | 5% | 89.— |
| idem idem din 1884 | 5% | —.— |
| Impr. or. B cu prime Loz. fr. 20 | — | —.— |
| Credit fonciarŭ ruralŭ | 7% | 105.— |
| idem idem | 5% | 98.— |
| Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ | 7% | 105.— |
| idem idem | 6% | 103.— |
| idem idem | 5% | 95.— |
| Credit Fonc. Urban din Iaşĭ. | 5% | 82 ½ |
| Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300 | 10 fr | 250.— |
| | V. N. | |
| Banca Nation. ult. div. 78.15 | 500 | 1000.— |
| Dacia-România ult. div. 24 lei | 200 | 260.— |
| Naţionala de asig. ult. div. 18 lei | 200 | —.— |
| Banca Rom. ult. div. fr. 10 | 500 | —.— |
| Soc. Rom. de Constr ult. div. | 250 | —.— |
| Soc. Bazalt.Artif. ult.div. lei 27.50 | 250 | —.— |
| Soc. Rom. de Hârtie ult. div. | 100 | —.— |
| Soc. de Reas. ult. div. 10 l. aur | 200 | —.— |
| Nation. de Asig. ult. div. 128.35 | — | —.— |
| Societ. de Constr. ult. div. | - | —.— |
| Societ. de Hârtie ult. div. | — | —.— |
| Agio în Bursă | — | 0.5 |
| Rubla de hârtie | — | 2.65 |
| Banca Naţion. a României | | |
| Scompt. | 6% | —.— |
| Avansurĭ pe efecte | 7% | —.— |
| Avansurĭ pe Lingourĭ | 7% | —.— |

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
**Dr. Aurel Mureşianu.**

## Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

**Administrat. „Gaz. Trans".**



173—188 ‹.

## Arverési hirdetmény.

A brassói kir. járásbirósági végrehajtó részeröl közhirré tétetik, miszerint a brassói kir. törvényszéknek 4318—1888 számu végzés és a brassói k. járásbiróságnak 6854-1888 számu megfibizása folytán Jakab József és Horvath Anna ellen 225 frt. töke s. j. erejéig „Albina" takarék és hitelintézet részére biróilag lefoglalt tébb rendbeli ingóságok jelesül házi butor, becsérték 371 frt., hátralék 175 frt. 60 kr. s. j. erejéig Brassoban nevezett alperes lakásán a nagyutczában 493 h. sz. f. é. Junius hó 25-ik napján 3 órakor délután a legtöbbet igérönek készpénz fizetéz mellett nyilvánós árverés utján elfognak adatni. A lefoglalt ingóságok netaláni elsobbségi igenylöi figyelmeztetnek, hogy jogaikat alólirt k. birói végrehajtonál az árverés kezdetéig szabályszerüen érvényesitsék, mert különben igényeik figyelmen kivül fognak hagyatni.

Kelt Brassóban 1889 évi Junius hó 11-én.

**Langer Ed.**
kir. birósági végrehajtó.

103.1